

Marqquoosi Xaafida Yesuusa Kiristtoosa Wonggelaa Gaatha Qofaa

Marqquoosa Wonggelay, “Hayssi Xoossaa na7aa Yesuus Kiristtoosa Wonggelaa doomethaa” gishe koyro doomes. Ha Wonggelan Yesuusi ooso asinne maata aawa gididi shiiqis. Iya maatay iya timirrtiyen, tuna ayyaanaa bolla de7iya wolqqaaninne asaa nagaraappe maareyssan qonccis. Yesuusi, “Taani, asaa nagara aylletethaafe kessanaw ta de7uwa aathada immanaw yida Asa Na7aa” yaagidi ba doonan haasayis.

Marqquoosi Yesuusa taarikiya suure ogeninne wolqqi kumida ogen odis. Marqquoosi Yesuusa qaalanne timirrtiya gidonnashin I oothida malaalisiya oosota bayrayidi odee. Marqquoosi Xammaqiya Yohaannisa taarikiya, Yesuusa xinqqatiyanne iya paacetethaa qanthan odi simmidi, Yesuusa timirrtiyanne iya pasuwa daalggisidi odee. Aqi aqi bishin Yesuusa tamaareti Yesuusa loythidi eri eri bidosona, shin Yesuusa ixxyessati aathidi ixxishe ixxishe bidosona. Wurssetha shemppoti Yesuusa de7on wurssetha saaminttan polettida oosotabaa odoosona. Hessatikka iya kaqetethaanne iya dendduwabaa odoosona.

Marqquoosa Wonggelaa ayfe qofata

Wonggelaa doomethaa 1:1-13

Yesuusi Galiilan ba oosuwa oykkidayssa 1:14-9:5

Yesuusi Yerusalaamen oothida oosuwa *10:1-52*
 Wurssetha saamintta Yerusalaame heeran
11:1-15:47
 Yesuusa hayqoppe dendduwa *16:1-8*
 Hayqoppe denddida Godaa qonccethaanne salo
 kessaa *16:9-20*

Xammaqiya Yohaannisi oge giigisees
(Maato 3:1-12; Luuqa 3:1-18; Yoha 1:19-28)

¹ Hayssi Xoossaa Na7aa Yesuus Kiristtoosa Wonggelaa doomethaa. ² Nabiya Isayaasi xaafida maxaafan Xoossay,
 “Hekko, taani ta kiiitanchchuwa
 neeppe sinthe yeddana.

I ne ogiya giigisana.

³ Issoy bazzo gidon ba qaala dhoqqu oothidi,
 ‘Godaa ogiya giigisite;
 I hamuttana horogaa
 iyaw suurisite gis’ ”
 yaagees.

⁴ Xammaqiya Yohaannisi asaa xammaqishe,
 “Hintte nagaraappe simmidi xammaqetite; Xoossay hintte nagaraa atto gaana” yaagidi qaala odishe bazzo biittafe yis. ⁵ Yihuda biittan de7iya asay ubbayinne Yerusalaame katamaa asa ubbay Yohaannisakko yoosona. Bantta nagara paaxin, Yohaannisi entta Yorddaanose Shaafan xammaqees.

⁶ Yohaannisi gimale ikiseppe dadettida afila ma77ees. Ba xeessan dafo danccees; qassi boolenne degera eessi mees. ⁷ Yohaannisi qaala odishe, “Taappe guyera daro minneyssi yees. Hari

attoshin, taani iya caammaa wodoruwa hokkada billanaw bessike. ⁸ Taani hinttena haathan xammaqays, shin I hinttena Geeshsha Ayyaan xammaqana” yaagis.

Yesuusa paacetethaa

(*Maato 3:13-17; 4:1-11; Luuqa 3:21-22; 4:1-13*)

⁹ Yesuusi he wode Galiila biittan de7iya Naazirete katamaappe yin, Yohaannisi Yorddaanose Shaafan iya xammaqis. ¹⁰ Yesuusi haathaafe keyaa wode saloy dooyettin, Geeshsha Ayyaanay ba bolla holeda wodhdhishin be7is. ¹¹ Qassi saloppe, “Taani dosiya ta na7ay nena; ta nenan ufayttays” yaagiya qaalay yis.

¹² Iira Geeshsha Ayyaanay Yesuusa bazzo biitta efis. ¹³ Yesuusi bazzo biittan Xalahen paacettishe oytamu gallas gam77is. Do7atara de7is, shin kitanchchoti yidi iya maaddidosona.

Yesuusi molo oykkiya oyddu asata xeegis

(*Maato 4:12-22; Luuqa 4:14-15; 5:1-11*)

¹⁴ Yohaannisi qashettidaappe guye Yesuusi Xoossa kawotethaa Wonggelaa odishe Galiila biittaa bis. ¹⁵ Yan, “Wodey gakkis; Xoossa kawotethay matattis. Hintte nagaraappe simmidi, Wonggelan ammanite” yaagis.

¹⁶ Yesuusi Galiila Abbaa matara aadhdhishe, molo oykkiya, Simoonanne iya ishaa Inddiriyasa, bantta gitiya abban yeggeyssata be7is. ¹⁷ Enttako, “Tana kaallite; taani hinttena ase oythus tamaarssana” yaagis. ¹⁸ Entti sohuwara bantta gitiya yeggi aggidi Yesuusa kaallidosona.

19 Yesuusi guuthi sinthe bidi, nam77u ishata Zabdiyoosa nayta, Yayqoobanne Yohaannisa wogoluwa giddon bantta gitiya giigiseyssata be7is. **20** I entta be7ida mela xeegis. Entti bantta aawa Zabdiyoosa, iya oosanchchotara wogoluwa giddon yeggi aggidi Yesuusa kaallidi bidosona.

*Tuna ayyaanay oykkida uray paxis
(Luuqa 4:31-37)*

21 Entti Qifirnahomee katamaa gelidosona. Sambbaati gelida mela Yesuusi ellesidi Ayhude Woosa Keethi gelidi tamaarsso oykkis. **22** Maatara de7iya asada tamaarssesippe attin higge asttamaaretatho tamaarssonna gisho asay iya timirttiyan malalettidosona.

23 He wode tuna ayyaanay oykkida issi uray Ayhude Woosa Keethi gelidi ba qaala dhoqqu oothidi, **24** “Naazirete Yesuusa, neeni nuuppe ay koyay? Nuna dhayssanaw yadi? Neeni ooneekko ta erays; neeni Xoossa Geeshshaa gidikkii?” yaagis.

25 Yesuusi he tuna ayyaanaa, “Hayza, ha ad-diyafe keya” gidi kiittis.

26 Tuna ayyaanay uraa daferethidi, waassidi iyappe keyis. **27** Asay ubbay malalettidi, “Hayssi aybee? Ha uray ba maatan hari attoshin tuna ayyaanatakka kiittees. Entti iyaw kiitettosona; hayssi aybi ooratha timirtte?” gidi, bantta giddon issoy issuwa oychchidosona.

28 Yesuusa sunthay ellesidi Galiila biittan de7iya heera ubban keyis.

*Yesuusi daro hargganchchota pathis
(Maato 8:14-17; Luuqa 4:38-41)*

29 Yesuusi Ayhude Woosa Keethafe keyidi, Yayqoobaranne Yohaannisara Simoona soonne Inddiriyasa soo bis. **30** Simoona machche aayyaa qoxo misha harggada zin77idaaro Yesuusi yaa gakkiya wode iyaw odidosona. **31** I iikko shiiqidi, I kushiya oykkidi, iyo denthi essis. Qoxoynne mishay aggin iya entta mokkasu.

32 Harggida asa ubbaanne tuna ayyaanati oykkida asa ubbaa omarssi away wullidaappe guye iyaakko ehidosona. **33** Kataman de7iya asa ubbay he keetha kare shiiqidosona. **34** Yesuusi dumma dumma harggen oykettida daro assaa pathidi, daro tuna ayyaanata kessis. I ooneekko tuna ayyaanati erida gisho entta odisonna diggis.

*Yesuusi Galililan tamaarssis
(Luuqa 4:42-44)*

35 Yesuusi wontta guura denddidi, asi baynna bessi bidi, yan Xoossa woossis. **36** Simooninne iyara de7eyssati iya koyishe bidosona. **37** Entti iya demmidi, “Asay ubbay nena koyees” yaagidosona.

38 Yesuusi qassi entta, “He heeran de7iya hara katamata yedhdhite. Taani yiday Wonggelaan odanaw gidiya gisho yankka qaala odanaw bessees” yaagis. **39** Ayhude Woosa Keethatan qaala odishenne tuna ayyaanata kessishe, Galilila biitta ubban yuuyis.

*Yesuusi baro hargganchchuwa pathis
(Maato 8:1-4; Luuqa 5:12-17)*

40 Baroy oykkida issi uray Yesuusakko yidi, iya sinthan gulbbatidi, “Neeni koykko tana geeshshanaw dandda7aasa” yaagidi woossis.

⁴¹ Yesuusi iyaw qadhattidi, ba kushiya yeddidi iya bochchidi, “Taani koyays, geeya” yaagis.
⁴² Sohuwara baroy uraa yeddin uray paxis.
⁴³ Yesuusi uraa minthi naagisidi kessi yeddis.
⁴⁴ Yesuusi iya, “Nena era, hayssa ooddeskka odoppa. Shin bada ne asatethaa kahine bessa. Neeni ha77i geeshshi gididayssa asaa erisanaw, Musey kiittida yarshshuwa yarshsha” yaagis.

⁴⁵ Shin uray bidi, guta ubban asa ubbaas odis. Hessa gisho, Yesuusi qoncce keyidi, katama gelanaw dandda7ibeenna. Shin asi baynnason gaxan de7is; qassi asay ubba bessafe iyaakko yoosona.

2

Yesuusi gundda uraa pathis (Maato 9:1-8; Luuqa 5:17-26)

¹ Guutha gallasappe guye Yesuusi Qifirna-hoome simmidi, son de7ees giya oday si7ettis.
² Asaa keethay ekkonna ixxin, hari attoshin kareykka xuummana gakkanaw daro asay shiiqin, Yesuusi qaala tamaarssis. ³ Oyddu asati issi gundda uraa tookkidi iyaakko ehidosona.
⁴ Asay darida gisho uraa Yesuusakko shiishanaw enttaw dandda7ettona ixxin, Yesuusi de7iya ginaara keetha qaaridi, kaara qawuxidi uraa I zin77ida alggara duge yeddidi Yesuusa sinthan wodhisidosona. ⁵ Yesuusi entta ammanuwa be7idi, he gundda uraa, “Ta na7aw, ne nagaray atto geetettis” yaagis.

⁶ Higge asttamaaretappe he bessan uttida is-soti issoti bantta wozanan, ⁷ “La ha uray hayssa

mela iitabaa Xoossa bolla ays odetii? Xoossa xalaalappe attin hari ooni nagara atto gaanaw dandda7ii?” gidi qoppidosona.

⁸ Entti bantta wozanan hessada qoppidayssa Yesuusi sohuwara ba ayyaaner eridi, enttako, “Hintte hintte wozanan ays hessada qoppeetii?
⁹ Gundda uraa, ‘Ne nagaray atto geetettis’ geyssi mateyye? Woykko, ‘Dendda eqqada ne alggaa tookkada ba’ geyssi matee? ¹⁰ Shin taw, Asa Na7aas, sa7a bolla nagara atto gaanaw maati de7eyssa hintte erana mela” gidi he gundda uraakko, ¹¹ “Nena gays, dendda eqqada ne alggaa tookkada ne soo ba” yaagis.

¹² Uray ellesi denddi eqqidi, ba alggaa tookkidi asa ubbay be7ishin bis. Asay ubbay malaaleettidi, “Nuuni hayssa mela malaalisiyabaa be7i erokko” yaagidi Xoossa galatidosona.

*Yesuusa Leewe xeegis
(Maato 9:9-13; Luuqa 5:27-32)*

¹³ Yesuusi qassi Galiila Abbaa doona simmi bidi, baakko yida asa ubbaa tamaarssis. ¹⁴ Yaara aadhdhishe, Ilfiyoosa na7aa Leewe geetetteyssi qaraxa qanxisiya bessan uttidayssa be7idi, “Tana kaalla” yaagis. Leewey denddi eqqidi iya kaallis.

¹⁵ Yesuusi kathi maanaw Leewe son uttis. Iya kaalliyaa asay daro gidiya gisho qaraxa qanxisiya daro asaynne nagaranchchotiiyaranne iya tamaaretara issife uttidosona. ¹⁶ Higge astamaare gidida issi issi Farisaaweti Yesuusi nagaranchchotaranne qaraxa qanxiseyssatara kathi mishin be7idi, “I ays nagaranchchotaranne

qaraxa qanxiseyssatara kathi mi?” yaagidi, iya tamaareta oychchidosona.

¹⁷ Yesuusi entti geyssa si7idi, “Hargganch-chotappe attin paxatas aakime koshshenna. Taani nagaranchchota xeeganaw yasippe attin xillota xeeganaw yabiikke” yaagidi enttaw zaaris.

*Xoomabaa eranaw shiiqida oysha
(Maato 9:14-17; Luuqa 5:33-39)*

¹⁸ Xammaqiya Yohaannisa tamaaretinne Farisaaweti xoomosona. Issi issi asati Yesuusakko yidi, “Yohaannisa tamaaretinne Farisaaweta tamaareti xoomosona, shin ne tamaareti ays xoomokkona?” yaagidosona.

¹⁹ Yesuusi enttako, “Yaaganuwa yida asati machchiw ekkeyssi enttara de7ishin, xoomanaw dandda7onaa? Machchiw ekkeyssi enttara de7ishin, xoomanaw dandda7okkona. ²⁰ Shin machchiw ekkeyssi entta matappe ekettana wodey yaana, entti he wode xoomana.

²¹ “Ceega ma7o bolla ooratha wothidi sikkiya asi baawa. Wothidi sikkiko, oorathay ceega ma7uwa daakkees; daakethaykka kaseyssafe darees. ²² Qassi mal77antto woyne ceega ogoron qoliya asi baawa. Shin qolikko, he woyney ogoruwa daakkees, bawukka gukkees, ogoroykka iitees. Shin mal77antto woyney ooratha ogoron qolettes” yaagis.

*Sambbaatabaa eranaw shiiqida oysha
(Maato 12:1-8; Luuqa 6:1-5)*

²³ Yesuusi issi Sambbaata gallas bangga gade giddora aadhishin, iya tamaareti iyara bishe

bangga tiya shirkkidi moosona. ²⁴ Farisaaweti Yesuusakko, “Hekko, ne tamaareti Sambbaata gallas woga gidonnabaa ays oothonna?” yaagidosona.

²⁵ Yesuusi enttako, “Dawitey koshattidi, miyabaa koyida wode baara de7eyssatara oothidayssa nabbabibekketii? ²⁶ Abiyaatari kahine halaqa gididi de7iya wode Dawitey Xoossa keethi gelidi, kahineta xalaali maanappe attin oonikka maanaw woga gidonnayssa Godaa sinthan wothida daabbuwa mis, baara de7eysstaskka immis” yaagis.

²⁷ Qassika Yesuusi enttako, “Sambbaati asa na7a go77as medhettisippe attin asi Sambbaatas medhettibeennna. ²⁸ Hessa gisho, Asa Na7ay, hari at-toshin Sambbaataskka Goda” yaagis.

3

*Yesuusi kushe gundda uraa pathis
(Maato 12:9-14; Luuqa 6:6-11)*

¹ Yesuusi Ayhude Woosa Keethi simmi gelis. Yan kushey gunddida issi uray de7ees. ² Issi issi asay Yesuusa mootanaw koyidi, kushey gunddida uraa Sambbaata gallas I pathikonne aggiko be7anaw koyidi minthidi naagoosona. ³ Yesuusi kushey gunddida uraa, “Dendda eqqada haa sinthe ya” yaagis. ⁴ Hessafe guye, asaakkko, “Sambbaata gallas lo77obaa ootheyssi wogeyye iitabaa ootheyssi wogee? Asa shemppo ashoyye woykko wodho?” yaagidi oyachchis.

Shin asay si77i gis. ⁵ Yesuusi hanqettidi, entta yuushshi aathi xeellidi, entti odin si7onnayssata gidiya gisho entta bolla daro azzanis. He addiyako, “Ne kushiya piddi ootha” yaagis. Uray piddi oothin iya kushey paxis. ⁶ Ellesidi Farisaaweti Ayhude Woosa Keethafe kare keyidi, Yesuusa waati wodhanekko maqettanaw Heroodisa baggatara issi soo shiiqidosona.

Asay Yesuusakko shiiqidosona

⁷ Yesuusi ba tamaaretara Galila Abbaako bis. Galilappenne Yihudappe yida daro asay iya kaal-lidosona. ⁸ Qassika Yerusalaameppe, Idumiyasappe, Yorddaanose Shaafa pinthafe, Xiroosa kata-maappenne Sidoona katamaappe Yesuusi oothid-abaa si7idi, daro asay iyaakko yidosona. ⁹ Assaa darotethaafe denddoysan iya un77ethonna mela iya tamaareti wogolo iyaw giigisana mela kiittis. ¹⁰ Daro asaa I pathida gisho harggiya asa ubbay iya bochchanaw sugettoosona. ¹¹ Tuna ayyaanay oykkida asati iya be7ida wode iya sinthan kund-didi, bantta qaala dhoqqu oothidi, “Neeni Xoossaa Na7aa gidikkii?” yaagosona.

¹² Yesuusi he tuna ayyaanati banatethaa ood-deskka Qonccisonna mela entta minthidi hanqet-tis.

*Yesuusi tammanne nam77u hawaareta dooris
(Maato 10:1-4; Luuqa 6:12-16)*

¹³ Yesuusi deriya bolla keyidi, ba koyida asata baakko xeegis; enttika iyaakko bidosona. ¹⁴ Entti baara daana melanne qaala tamaarssana mela tammanne nam77ata dooridi, entta,

“Hawaareta”* gidi sunthis. ¹⁵ Tuna ayyaanatakkakka kessana mela enttaw maata immis.

¹⁶ I doorida tammanne nam⁷⁷ati hayssata: Phexiroosa yaagidi sunthida Simoona, ¹⁷ Bo⁷anergges (Dada daaniya asata) yaagidi sunthidayssata, Zabdiyoosa nayta Yayqoobanne Yayqooba ishaa Yohaannisa, ¹⁸ Inddiriyasa, Filphoosa, Bartolomiyosa, Maatoosa, Toomasa, Ilfiyoosa na⁷a Yayqooba, Taadiyosa, ba biittaas mishettiya Simoonanne, ¹⁹ Yesuusa aathi immida Asqoroota Yihuda.

Yesuusanne Bi⁷elzebuula

(Maato 12:22-32; Luuqa 11:14-23; 12:10)

²⁰ Hessafe guye, Yesuusi soo bis. Qassi daro assay shiiqin, inne iya tamaareti hari attoshin kathi maanawukka dandda⁷ibookkona. ²¹ Asay iya, “Gooyees” giya gisho iya dabboti hessa si⁷idi iya ekanaw bidosona.

²² Higge asttamaaretappe issoti issoti Yerusalamepppe yidi, “Iya bolla Bi⁷elzebuuli de⁷ees”, I, “Xalahey wolqqan tuna ayyaanata kessees” yaagidi odettidosona.

²³ Yesuusi asaa baakko xeegidi leemiso odis. “Xalahey Xalahe waati kessanaw dandda⁷ii?

²⁴ Issi kawotethay ba giddon shaakettiko he kawotethay eqqanaw dandda⁷enna.

²⁵ Hessadakka, issi keetha asay bantta giddon shaakettiko dhayanaappe attin daanaw dandda⁷okkona. ²⁶ Hiza, Xalahey baara kacettidi shaakettiko dhayoppe attin daanaw dandda⁷enna.

* **3:14** Hawaare: Hawaare guussay kiittidayssa guussu. **3:22**
Maato 9:34; 10:25

²⁷ “Shin koyrottidi wolqqaama uraa qachchonna de7ishe iya keetha gelidi, iya miishiya bonqanaw dandda7iya asi baawa. Qachchi simmidi iya keetha bonqanaw dandda7ees.

²⁸ “Taani hinttew tuma odays; Xoossay asa naytas nagara ubbaanne entti cayaa cashshe ubbaa atto gaana. ²⁹ Shin Geeshsha Ayyaana bolla iitabaa odettiya ooddeskka merinaa nagara gidanaappe attin Xoossay ubbarakka iya maareenna” yaagis. ³⁰ Yesuusi hessa giday, issi issi asati, “Iya bolla tuna ayyaanay de7ees” yaagida gishossa.

*Yesuusa aayiwunne iya ishata
(Maato 12:46-50; Luuqa 8:19-21)*

³¹ Iya aayyaanne iya ishati yidi karen eqqidi, iyaakko ase kiittidi iya xeegidosona. ³² Iya matan uttida daro asati, “Hekko, ne aayeranne ne ishatara karen eqqidi nena koyoosona” yaagidosona.

³³ Yesuusi zaaridi, “Ta aayyaa oonee? Qassi ta ishati oonantee?” yaagis. ³⁴ Ba matan uttida asa yuushshi aathi xeellidi, “Hekko, ta aayyaanne ta ishati hayssata. ³⁵ Xoossay sheniya oothiya ubbay ta isha, ta michchonne ta aayo” yaagis.

4

*Zerethi zeriya uraa leemiso
(Maato 13:1-9; Luuqa 8:4-8)*

¹ Yesuusi zaaridi Galiila Abbaa matan tamaarssees. Daro asay iya yuushuwan shiiqin,

abban de7iya wogoluwa giddo gelidi uttis, asa ubbay Abbaa matan de7ees. ² I entta darobaa leemison tamaarssis. Tamaarssishe hayssada yaagis:

³ “Si7ite! Issi uray zerethi zeranaw keyis. ⁴ I zerishin, issi issi zerethay oge gaxan wodhdhis; kafoti yidi midosona. ⁵ Issi issi zerethay garssan shaalloy de7iya biitta bolla wodhdhis. Daro biitti baynna gisho he zerethay ellesidi dolis. ⁶ Shin awi keyida wode shullis. Loythidi xapho yeddiboonna gisho elles melis. ⁷ Issi issi zerethay aguntha giddon wodhdhis. Dolidayssa agunthay diccidi cuullida gisho ayfe ayfonna attis. ⁸ Issi issi zerethay aradda biittan wodhdhidi dolis. Diccidi issoy hasttama, issoy usuppun tamma issoy xeeta ayfis” yaagis.

⁹ “Si7iya haythi de7iya oonikka si7o” yaagis.

*Yesuusi leemison odida gaasuwa
(Maato 13:10-17; Luuqa 8:9-10)*

¹⁰ Yesuusi odidayssa si7ida issi issi asatinne tammanne nam77u tamaareti Yesuusi barkka de7ishin, iyaakko shiiqidi he leemisuwa birshshethaa oyachchidosona. ¹¹ Yesuusi enttako hayssada yaagis: “Hinttew Xoossaa kawotethaa xuuraa eroy imettis. Shin haratas kawotethaafe karen de7eyssatas ubbabay leemison odettees.

¹² Gaasoykka,

‘Entti xeellosona, shin demmokona.

Si7oosona, shin akeekokkona.

Entti demmiyakkonne akeekiyakko,

Xoossaakko simmana

ikka entta maaranashin’ ”

yaagis.

*Zerethaa leemisuwa birshshethaa
(Maato 13:18-23; Luuqa 8:11-15)*

¹³ Yesuusi enttako, “Ha leemisoy hinttew gelennee? Yaatin, leemiso ubbaa hintte waati akeekanee? ¹⁴ Zereyssi Xoossaa qaala zerees. ¹⁵ Qaalay zerettiya wode oge gaxan wodhdhidayssati qaala si7idayssata. Shin Xalahey sohuwara yidi, entta wozanan zerettida qaala maxi digees. ¹⁶ Hessadakka, garssan shaalloy de7iya biittan zerettidayssi qaala si7idi, ellesidi ufyassan ekkeyssa. ¹⁷ Shin enttaw mino xaphoy baynna gisho ha77issafe attin gam77okona. Guutha wodeppe guye qaala gaason waayey woykko goodi gakkiya wode ellesidi dhubettoosona. ¹⁸ Aguntha giddon zerettidayssi qaala si7eyssata. ¹⁹ Shin ha sa7a de7uwas hirggoy, duretethaa dosoynne harabaa amotteyssi iya wozanan gelidi qaala cuulliya gisho ayfe ayfonna attis. ²⁰ Shin aradda biittan zerettidayssati qaala si7idi ekkeyssata. Entti issoy hastama, issoy usuppun tamma issoy xeeta ayfis” yaagis.

*Geeman de7iya xomppe
(Luuqa 8:16-18)*

²¹ Yesuusi gujjidi, “Xomppe ekkidi, daachchofe woykko alggafe garssan wothiya asi de7ii? Dhoqqaa bessan wotheneyye? ²² Hiza, qosettidabay ubbay qoncce keyana; geemmidabay ubbay erettonna attenna. ²³ Si7iya haythi de7iya oonikka si7o” yaagis.

²⁴ Qassi enttako, “Hintte si7iyabaa akeekidi si7ite! Xoossa qaala hintte si7eyssa mela I hinttew akeeka immana. Ubbaka hinttew darssidi immana. ²⁵ Issibay de7iya uraas gujji imettana, baynnaysafe hari attoshin, iyaw de7iya he guuthiyaka ekettana” yaagis.

Dicciya zerethaa leemiso

²⁶ Yesuusi zaaridi, “Xoossa kawotethay ba gaden zerethi zeriya asa mela. ²⁷ He uray qamma dhiskkees; wontta denddees. I ba huu7en waaniyakko eronna de7ishin he zerethay doleesinne diccees. ²⁸ Biittay kathi barkka immees. Koyro dolidi diccees, kaallidi ayfanaw gambbuxees, wurssethan kumetha ayfe ayfees. ²⁹ Shin kathay gakkiya wode uray sohuwara baacara geli aggees” yaagis.

Ayfe guutha mithaa leemiso

(Maato 13:31-34; Luuqa 13:18-19)

³⁰ Yesuusi, “Nuuni Xoossa kawotethaa ay daanees gaanee? Woykko aybira leemisanee? ³¹ Xoossa kawotethay ayfe guutha mithi daanees. He mithaa ayfiyaa zeriya wode sa7an de7iya mitha ayfe ubbaafe guuxees. ³² Zerin dolidi atakiltte ubbaafe gitatees; daro daashshi daayees. Kafoti iya tashiya bolla keexidi uttana gakkanaw dayees” yaagis.

³³ Yesuusi hayssa mela daro leemison asay akeekanaw dandda7eyssa mela qaala odis. ³⁴ Asaas leemisoy baynna odenna. Shin Yesuusi

ba tamaareta xalaalara de7iya wode enttaw
ubbabaa birshshidi odis.

*Yesuusi hobbiya si77i oothis
(Maato 8:23-27; Luuqa 8:22-25)*

³⁵ He gallas sa7ay omarssin, Yesuusi ba tamaaretakko, “Abbaafe hefinthi pinnoos” yaagis.

³⁶ Iya tamaareti daro asa yeggi aggidi, Yesuusi kase geli uttida wogoluwan gelidi Yesuusa banttara efidosona. Hara wogolotikka yan de7oosona. ³⁷ Wolqqamaa gotey denddidi, hobbey wogoluwa shocin, kumana gakkanaw wogoluwa giddo haathi gelis. ³⁸ He wode Yesuusi wogoluwan guye baggara borkkottidi dhiskkis. Iya tamaareti iya denthidi, “Asttamaariyaw, nuuni dhayaa wode ne si77i gada xeellay?” yaagidosona.

³⁹ Yaatin, I barkkidi gotiya, “Si7i ga” gidi, abbaaka, “Woppu ga” gis. Goteykka si77i gin ubbabay woppu gis. ⁴⁰ Yesuusi ba tamaaretakko, “Ays hayssada babbetii? Hinttew ammanoy waanidi dhayide?” yaagis.

⁴¹ Entti daro babbidi bantta giddon, “Hayssi hari attoshin, goteynne abbay kiitteteysi oonee?” yaagidosona.

5

*Tuna ayyaani oykkida uray paxis
(Maato 8:28-34; Luuqa 8:26-39)*

¹ Yesuusinne iya tamaareti abbaa pinnidi, Gerggesoone giya biittaa gakkidosona. ² Yesuusi wogoluwappe wodhdhiya wode tuna ayyaanay oykkida issi uray duufoppe keyidi iyara

gahettis. ³ He uray duufuwani aqi pee7idi de7ees. Iya oonikka santhalaatan qachchanaw dandda7enna. ⁴ I daro toho duthaninne santhalaatan qashettidi de7ees. Shin santhalaata duuserethees, duthaa mentherethees. Iya teqqanaw dandda7iya oonikka baawa. ⁵ I qammanne gallas he duufuwaninne dere bolla waasses, ba bollaaka shuchchan gaarees.

⁶ Yesuusa haahon be7ida wode woxxi bidi iya sinthan gulbbatis. ⁷ He uray ba qaala dhoqqu oothidi, “Ubbaafe Bolla Xoossaa Na7aw Yesuusa, nenanne tana aybe gathey? Tana dhayssona mela taani nena Xoossaa sunthan woossays” yaagis. ⁸ I hessa giday Yesuusi iya, “La ha tuna ayyaanaw, ha addiyafe keya” yaagida gishossa.

⁹ Yesuusi iyaakko, “Ne sunthay oonee?” yaagidi oyachchis.

I, “Nuuni daro gidiya gisho ta sunthay Leegiyona” yaagis. ¹⁰ Tuna ayyaanati bantana he bittaafe kessi yeddonna mela Yesuusa minthidi woossidosona.

¹¹ He deriya bolla daro guduntho wudey hamuttees. ¹² Tuna ayyaanati Yesuusakko, “Nuna hini guduntho wudiyakko yeddarkki, enttan bidi geloos” yaagidi woossidosona. ¹³ Yesuusi enttako, “Biite” yaagis. Yaatin tuna ayyaanati addiyafe keyidi gudunthotan gelidosona. Nam77u mukulu gidiya guduntho wudey aafu doonara dirggidi bidi abban gelidi mitettidosona.

¹⁴ Guduntho wudiya heemmeyssati baqati bidi hanidabaa katamaaninne gaxariyan odidosona. Yaatin asay hanidabaa be7anaw keyidosona.

¹⁵ Asay Yesuusakko yaa wode tuna ayyaanan

oykettida uraa be7idosona. I ba wozanaakko simmidi, ma7o ma77idi, yan uttidayssa be7ida wode ubbay yayyidosona. ¹⁶ Hessa be7ida asati tuna ayyaanati oykkida uraa bollanne gudunthota bolla hanidabaa ubbaa asaas odidosona. ¹⁷ Hessa gisho, asay bantta biittaafe Yesuusi baana mela woossidosona.

¹⁸ Yesuusi wogoluwan geliya wode kase tuna ayyaanay oykkidi yeddida uray, Yesuusa kaallanaw iya woossis. ¹⁹ Shin Yesuusi ixxidi iyaakko, “Ne soo simmada, Goday new ay mela gitabaa oothidakonne new ay mela keehidakko ne soo asaas oda” yaagis. ²⁰ Uray bidi Tammu Katamaa giyason yuuyidi, Yesuusi baw ay mela gitabaa oothidaakko odis. I odidayssa si7ida asa ubbay malaaleettidosona.

*Hayqida na7iwunne Yesuusa ma7uwa
bochchida maccasiw
(Maato 9:18-26; Luuqa 8:40-56)*

²¹ Yesuusi simmidi, wogoluwan gelidi, abbaa pinnidaappe guye daro asay abbaa gaxan iya yuushuwan shiiqidosona. ²² Iyaroosa giya Ayhude Woosa Keetha halaqatappe issoy, Yesuusa be7ida wode iyaakko yidi iya tohuwa bolla ²³ kunddidi, “Ta na7iya harggada hayqqana hanawsu. Iya paxada de7ana mela yada ne kushiya I bolla wotharkkii” yaagidi Yesuusa minthidi woossis.

²⁴ Yesuusi Iyaroosara bis. I bishin daro asay iya kaallidi un77ethidosona.

²⁵ Tammanne nam77u laythi I bollaafe suuthi goggiya issi maccasiya de7awusu. ²⁶ Daro aakimet iyo aakimidosona, shin iya paxa kaa7ettasu. Iya ba miishiya ubbaa wurssinkka

iw haa iitisppe attin aykkoka maaddibeenna.
²⁷ He maccasiya Yesuusabaa si7ada, asaa kanthada Yesuusa guyera yada iya ma7uwa bochchasu. ²⁸ Iya, “Taani hari attoshin iya ma7uwa bochchiyakko paxana” gada qoppasu.

²⁹ Lippe goggiya suuthay sohuwara eqi aggis. Iya ba waayappe paxidayssa ba asatethan erasu. ³⁰ Yesuusi baappe wolqqi keyidayssa ba huu7en eridi, ellesidi daro asa giddon guye simmidi, “Ta ma7uwa bochchiday oonee?” yaagis.

³¹ Iya tamaareti, “Asay nena sugeyssa be7ashe, ‘Woygada tana oone bochchiday yaagay?’ ” yaagidosona.

³² Yesuusi hessa ooni oothidaakko be7anaw yushshi aathi xeellis. ³³ Shin maccasiya baw hanidabaa erada, yashshan kokkorashe yada Yesuusa sinthan gufannasu; qassi hanidabaa ubbaa tu-maa iyaw odasu. ³⁴ Yaanin, Yesuusi iikko, “Ta naatte, nena ne ammanoy pathis, saron ba, ne waayappeka paxa” yaagis.

³⁵ Yesuusi buroo hessa odishin, Ayhude Woosa Keetha halaqaa sooppe kiittida asati yidi, “Ne na7iya hayqqasu, asttamaariya ays daaburissay?” yaagidosona.

³⁶ Shin Yesuusi entti geyssa si7idi, Ayhude Woosa Keetha halaqaakko, “Ammano xalaala ammanappe attin babbofa” yaagis. ³⁷ Yesuusi Phexiroosappe, Yayqoobappenne Yayqooba ishaa Yohaannisappe hari oonikka bana kaallonna mela diggis. ³⁸ Entti Ayhude Woosa Keetha halaqaa soo gakkiya wode Yesuusi asay kaha dhayidi yekkeyssanne zeeleleyssa be7is. ³⁹ Gelidi asaakko, “Ays kaha dhayidi yekketii?

Na7iya dhiskkasuppe attin hayqqabuukku” yaagis.

⁴⁰ Asay iya bolla miiccis. Shin asa ubbaa kare kessidi, na7ee aawa, aayyiwinne heedzu tamaareta baara ekkidi na7iya de7iyasuwa gelis. ⁴¹ Yesuusi na7ee kushiya oykkidi, “Xaalita, quumi” (Guutha naatte, nena gays dendda) yaagis.

⁴² Na7iya sohuwara dendda eqqada hamuttasu. Iya tammanne nam77u laytha na7a. Hessan asay daro malaalettidosona. ⁴³ Yesuusi hessa entti ood-deskka odonna mela entta minthi kiittis. Entti iw miyabaa immana mela odis.

6

*Yesuusi Naazireten ixettis
(Maato 13:53-58; Luuqa 4:16-30)*

¹ Yesuusi yaappe keyidi, ba tamaareta kaalethidi, ba katama Naazirete bis. ² Sambbaata gallas Ayhude Woosa Keethan tamaarssso oykkis. I tamaarsseyssa si7ida daro asay malaalettidi, “Hayssi ha ubbaa awuppe demmide? Ha cinccatethaa I awuppe ekkidee? Ha malaatata oothiya maata I awuppe demmide? ³ Hayssi anaaxiya gidennee? Mayraami na7a, Yayqooba, Yoosa, Yihudanne Simoona ishaa gidenneyye? Iya michcheti nuura hayssan de7okkonayye?” yaagidi, I giyabaa ekkonna ixxidosona.

⁴ Yesuusi he asaakko, “Nabey ba biittan, ba dabbotaninne ba soo asan bonchchettenafe attin harata matan bonchchettees” yaagis. ⁵ I he bessan ba kushiya guutha asaa bolla wothidi pathidayssafe attin hara malaatata oothanaw

dandda7ibeenna. ⁶ Asay ammaniboonna gisho
daro malaaleettis.

*Yesuusi tammanne nam77u hawaareta kiittis
(Maato 10:5-15; Luuqa 9:1-6)*

Hessafe guye, Yesuusi he heeran de7iya gutatan assaa tamaarssees. ⁷ Yesuusi tammanne nam77u tamaareta baakko xeegidi, nam77aa nam77aa gathidi kiittis. Enttaw tuna ayyaanata kessiya wolqqaa immis. ⁸ Entta, “Oge xam77afe attin kathi, karxiita, hintte kiisen miishe aybibaakka oykkofite. ⁹ Hintte tohuwan caamma aathite, shin nam77u afila oykkofite” yaagis. ¹⁰ Qassika, “Hinttena asi mokkida soo awunkka gidin he bessaa yeddidi baana gakkanaw he keethan gam77ite. ¹¹ Hinttena asi mokkonusuwa woykko hintte odiyabaa si7onnuuswa awun gidikkoka, he biittan de7iya asaas hessi naagiso markka gidana mela he bessaafe keyishe, hintte tohuwappe baana pittite” yaagis.

¹² Tammanne nam77u tamaareti bidi, asay bantta nagaraappe simmanaada qaala odidosona. ¹³ Entti asappe daro tuna Ayyaanata kessidosona. Daro hargganchchota zayte tiyidi pathidosona.

*Xammaqiya Yohaannisa hayquwa
(Maato 14:1-12; Luuqa 9:7-9)*

¹⁴ Yesuusa sunthay ubba bessan keyida gisho Kawoy Heroodisi iyabaa si7is. Issi issi asay, “Xammaqiya Yohaannisi hayqoppe

denddis, hessa gisho ha malaatata oothey iya” yaagidosona.

¹⁵ Baggati, “Hayssi Eliyaasa gidennee?” yaagidosona.

Harati qassi, “Hayssi beni wode nabettapp is-suwa gidonna aggenna” yaagidosona.

¹⁶ Shin Heroodisi hessa si7ida wode “Hayssi taani quodhiya qanxisida Xammaqiya Yohaannisa gidennee? I hayqoppe denddis” yaagis.

¹⁷ Heroodisi ba ishaa Filphoosa machchiw Heroodiyada ekkida gisho I gaason Yohaannisa oythidi qashisis. ¹⁸ Yohaannisi Heroodisa, “Neeni ne ishaa machchiw ekkanaw bessenna” yaagis.

¹⁹ Heroodiyada Yohaannisa ba ulon morkkada iya wodhisanaaw koyasu, shin dandda7abukku.

²⁰ Yohaannisi xillonne geeshsha asi gididayssa Heroodisi erida gisho iyaw babbidi loythi naagisees. Heroodisi Yohaannisi giyabaa si7anaw dosikkoka I giyabaa si7iya wode daro dagammees.

²¹ Heroodisi ba yelettida gallasa bonchchanaw deriya haareyssatas, shaalaqatasinne Galiilan de7iya gita asaas imato giigisis. Hessi

Heroodiyadas injje gallas gidis. ²² Heroodiyada na7iya imathay mokettiya bessaa gela durada, Heroodisanne iya imathata ufayssasu. Kawoy na7iw, “Ne koyabaa aybaa gidikkoka tana oychcha, taani new immana” yaagis. ²³ Qassi iw caaqqidi, “Neeni oychchiyabaa aybaa gidikkoka, taani new immana. Hari attoshin, ta kawotethaa baggaa gidikkoka taani new immana” yaagis.

24 Na7iya kare keyada ba aayeekko, “Ay imma go?” gada oychchasu.

I aayyaa, “Xammaqiya Yohaannisa huu7iya imma ga” yaagasu.

25 Na7iya ellasada kawuwakko bada, “Xammaqiya Yohaannisa huu7iya saanen wothada ha77i taw immana mela koyays” yaagasu.

26 Yaanin Kawoy daro qiirottis, shin ba imathata gisho iw caaqqida ba caaquwa menthanaw koyibeenna. **27** Hessa gisho, ellesidi naageyssa Yohaannisa huu7iya ehana mela kiittis. Naageyssi qasho keethi bidi Yohaannisa goodhiya qanxis. **28** He qanxettida huu7iya saanen wothi ehidi na7ees immis. Na7iya qassi ba aayes immasu. **29** Yohaannisa tamaareti hessa si7ida wode bidi iya ahaa ekki efidi moogidosona.

*Yesuusi ichchashu mukulu asaa muzis
(Maato 14:13-21; Luuqa 9:10-17; Yoha 6:1-14)*

30 Tammanne nam77u hawaareti simmi yidi entti oothidabaanne tamaarssidabaa ubbaa Yesuusas odidosona. **31** Enttako yaa asaynne biya asay darida gisho Yesuusaranne iya tamaaretara, hari attoshin kathi maanawukka entta gathonna ixxis. Yaanin, Yesuusi enttako, “Nurkka guuthi shemppi ekkanaw asi baynna bessi yedhdhite” yaagis. **32** Hessa gisho, entti bantarkka wogolon gelidi asi baynna bessi bidosona.

33 Entti bishin daro asay entta be7idi eridosona. Yaatin, katama ubbaafe asay tohora woxxi bidi entti biyasuwa enttafe sinthe gakkidosona. **34** Yesuusi wogoluwappe wodhdhidi daro asaa be7is. Asay heemmiya asi baynna dorssa

mela gididayssa be7idi enttaw qadhettidi entta darobaa tamaarssis.

³⁵ Sa7ay omarrsiya wode Yesuusa tamaareti iyaakko yidi, “Hayssi bessay asi baynna bessi; ha77i sa7aykka qammis. ³⁶ Asay gutatanne kamatata bidi banttaw miyabaa shammana mela asa yedda” yaagidosona.

³⁷ Shin Yesuusi zaaridi enttako, “Asaas miyabaa hintte immite” yaagis.

Entti, “Nuuni bidi nam77u xeetu dinaaren uythus shammidi asaa muzana mela koyay?” yaagidi oychchidosona.

³⁸ Yesuusi enttako, “Hinttew aappun uythide7ii? Ane bidi be7ite” yaagis.

Entti be7idi, “Ichchashu uythunne nam77u molo” yaagidosona.

³⁹ Yesuusi ba tamaareta asa ubbaa cugan cugan shaakkidi maatan utisana mela kiittis. ⁴⁰ Asay baggay xeeta, baggay ishatama gididi cugan cugan shaakettidi uttidosona. ⁴¹ Yesuusi ichchashu uythaanne nam77u molota ekkidi, pude salo xeellidi Xoossaa galatis. Uytha menthidi asaas gishana mela ba tamaaretas immis. Qassi nam77u molota entta ubbaas shaakkis. ⁴² Asa ubbay midi kallidosona. ⁴³ Attida uytha tiifiyanne molota tiifiya, iya tamaareti tammanne nam77u gayta kumethi denthidosona. ⁴⁴ Uytha mida adde asaa tayboy ichchashu mukulu.

*Yesuusi abbaa bollara hamuttis
(Maato 14:22-33; Yoha 6:15-21)*

⁴⁵ Ellesidi Yesuusi ba tamaareti wogoluwan gelidi, abbaafe hefinthan de7iya Beetesayda baappe sinthattidi baana mela kiittis. Shin baw assaa moyzanaw guye attis. ⁴⁶ Asaa moyzidaappe guye Xoossa woossanaw deriya bolla keyis.

⁴⁷ Sa7ay qammiya wode wogoloy abbaa gid-don de7ees, shin Yesuusi abbaafe gaxan barkka de7ees. ⁴⁸ Carkkoy iya tamaaretakko carkkiya gisho abbaa pidhoy waayseyssa Yesuusi be7is. Wonttimaathe sa7ay geeyana haniya wode I abbaa bolla hamuttishe enttako yidi, entta yeggidi aadhdhanaw koyis. ⁴⁹ Shin I abbaa bolla hamut-tishin, entti be7idi, enttaw moytille daanin waas-sidosona. ⁵⁰ Entti ubbay iya be7idi, yashshan kokkoridosona.

Shin Yesuusi ellesidi enttako, “Tana, aykkoy baawa; yayyofite” yaagis. ⁵¹ Yesuusi wogoluwan gelidi enttara issife uttin carkkoy woppu gis. Entti daro malaalettidosona. ⁵² Entta wozanay zel77umida gisho entti uythabaa akeekibookkona.

*Yesuusi Gensareexen hargganchota pathis
(Maato 14:34-36)*

⁵³ Entti abbaa pinnidi, Gensareexe biittaa gakkidi, wogoluwa gaxa shiishidi qachchidosona. ⁵⁴ Entti wogoluwappe wodhdhiya wode assay ellesidi Yesuusa eridosona. ⁵⁵ Entti heeran de7iya biitta ubban woxerettidi hargganchchota halan tookkidi, “Yesuusi de7ees” gin si7ida bessaa ehidosona. ⁵⁶ Assay I bida soo ubban, gaxariyan gidin, kataman, de7iya hargganchchota dabaaba efoosona. Hargganchchoti iya afilaat

macaraa gidikkoka bochchana mela asay iya woossidosona. Bochchida ubbay paxis.

7

*Beni aawata wogaa
(Maato 15:1-9)*

¹ Yerusalaameppe yida guutha Farisaawetinne higge asttamaareti Yesuusa matan shiiqidosona.

² Yesuusa tamaaretappe issoti issoti geeyonna kushiyaa, hessika kushe meecettonna kathi meyssata be7idosona.

³ Farisaawetinne Ayhude asa ubbay bantta aawata wogaatho bantta kushiya meecettonna mokkonna. ⁴ Hessadakka, entti giyappe shamettidabaa meeconna de7ishe mokkonna. Qassi entti bantta aawatappe ekkida hara daro wogi de7ees: Hessika siniya, keriya, biraata miishetanne arssaa meecciya wogaa naageyssa.

⁵ Farisaawetinne higge asttamaareti Yesuusa, “Ne tamaareti ays aawata wogaa menthidi bantta kushiya meecettonna kathi moonna?” yaagidi oyachchidosona.

⁶ Yesuusi enttako, “Isayaasi hinttena cubbota, ‘Hayssi asay tana ba inxarssa xalaalan bonchchees, shin entta wozanay taappe haahon de7ees.

⁷ Asi medhdhida wogaa Xoossa higge daanisidi tamaarssiyi gisho entti tana mela goynnosona’” gidi xaafidayssi tuma.

⁸ “Hintte Xoossa kiitaa aggidi asa wogaa minthidi naageeta” yaagis.

9 Qassika Yesuusi, “Hinttee hintte wogaa naagidi Xoossaa kiitaa yeggi agganaw lo77o oge demmideta. **10** Musey, ‘Ne aawanne ne aayiw bonchcha’, qassi ‘Ba aawanne ba aayiw cayeysse hayqqanaw bessees’ yaagis. **11** Shin issi asi ba aawa woykko ba aayiw maaddanayssa aggidi, ‘Hessi Xoossaa yarshsho’ giikko, **12** I ba aawa woykko ba aayiw maaddonna mela ootheeta. **13** Hessadakka, hintte harata tamaarssida hintte wogan Xoossaa qaala kadhideta. Hessa mela hara darobaa ootheeta” yaagis.

*Ase tunisiyabata
(Maato 15:10-20)*

14 Yesuusi daro asaa qassika baakko xeegidi, “Ubbay taani odeyssa si7itenne akeekite. **15** Asa wozanappe keyaabay ase tuniseesippe attin kareppe asa ulo gelidi ase tunisiyabay aybikka baawa. **16** Si7iya haythi de7iya oonikka si7o” yaagis.

17 Yesuusi daro asaa yeggi aggidi soo gelin iya tamaareti he leemisuwabaa iya oychchidosona. **18** I enttako, “Hinttewuka qassi gelibeennee? Kareppe asa wozanan geliyabay aybikka ase tunisanaw dandda7onnayssa akeeketii? **19** Ays giikko, kathi asa ulo giddo gelidi kanthidi aadhdeesippe attin asa wozana giddo gelenna” yaagis. Hesson Yesuusi kathi ubbay geeshshi gideyssa erisis.

20 Kaallidikka, Yesuusi, “Asa tunisiyabay asa wozana giddofe keyaabaa. **21** Asa wozana giddofe keyaabay iita qofa, laymatethi, kayso, ase wodho,

laame, ²² iita amo, iitatethi, gene, qayxe, cimo, qanaate, cashshe, otoronne boozatethi. ²³ Ha iitabay ubbayka asa wozana giddofe keyidi ase tunisees” yaagis.

Issi maccase ammanuwa

(Maato 15:21-28)

²⁴ Yesuusi yaappe keyidi, Xiroosa katama matan de7iya biittaa bis. I issi keethi gelidi yan de7eyssa oonikka erana mela koyibeennna. Shin qosettidi gam77anaw dandda7ibeennna. ²⁵ Shin I guutha na7iw tuna ayyaanay oykkida issi maccasiya Yesuusabaa si7ada ellesa iyaakko yada iya tohuwa bolla kunddasu. ²⁶ Iya Ayhude maccasi gidukku; iya yelettiday Siroofinqe giya biittana. Iya, ba na7eeppe tuna ayyaanaa kessana mela Yesuusa woossasu.

²⁷ Shin Yesuusi zaaridi, “Nayti koyrottidi kathaa kallo; nayta kathaa ekkidi kanatas yeggeyssi lo77o gidenna” yaagis.

²⁸ Maccasiya zaarada, “Ta Godaw hessi tuma, shin gaytaa matan de7iya kanati naytappe wodhdhiya tiifiya moosona” yaagasu.

²⁹ Yesuusi qassi iikko, “Ha ne qaala gisho ne soo ba; tuna ayyaanay ne na7eeppe keys” yaagis.

³⁰ Maccasiya ba soo biya wode tuna ayyaanay iippe keyin hiixan zin77idaaro demmasu.

Yesuusi tullenne muume uraa pathis

³¹ Yesuusi Xiroosa katamaappe keyidi, Sidoonaranne Tammu Katamata giya biittaara kanthidi Galiila Abbaako bis. ³² Asay tullenne waayidi odettiya asi Yesuusakko ehidi, ba kushiya iya bolla wothana mela iya woossidosona.

³³ Yesuusi barkka he uraa daro asappe gaxa kessidi, ba biradhdhiya iya haythan yeddus.

Qassi cuchchi cuttidi iya inxarssaa bochchis.

³⁴ Salo pude xeellidi, tooki shemppidi, “Eftah” gis.

Birshshethaykka “Dooyetta” guussu.

³⁵ Uraa haythay ellesidi dooyettis, qashettida inxarssaykka birshshettis, uray geeshshidi odettis.

³⁶ Yesuusi asaakko, “Hayssa ooddeskka odoppite” yaagis. Shin I daro minthidi odoppite gin, asay odaa yaa darssis. ³⁷ Hessa si7ida asa ubbay daro malaalettidi, “Ubbabaa I loythi oothees. Hari attoshin, tulliya sissee, muumiya odisees” yaagidosona.

8

Yesuusi oyddu mukulu asaa muzis (Maato 15:32-39)

¹ Guutha wodeppe guye, daro asay Yesuusakko shiiqidosona. Asaas miyabay dhayin Yesuusi ba tamaareta baakko xeegidi, ² “Ha asay taara heedzu gallas gakkanaw gam77idi, aykkoka miyabaa demmiboonna gisho tana asay qadhethees. ³ Taani assaa koshara soo yeddiko asay bishe ogen daaburidi kunddana, bagga asay haahosoppe yidosona” yaagis.

⁴ Yesuusa tamaareti zaaridi, “Ha bazzo biittan ha asa ubbaa muzanaw gidiya kathi demmanaw dandda7ey oonee?” yaagidosona.

⁵ Yesuusi enttako, “Hinttew aappun uythi de7ii?” yaagidi oychchis.

Entti zaaridi, “Laappun uythi de7ees” yaagidosona.

⁶ Yesuusi asay sa7an uttana mela kiittis. Yaatidi, laappun uythaas ekkidi Xoossa galati simmidi he uythaas menthidi, asaas gishana mela ba tamaare-tas immis. Iya tamaareti asaas gishidosona. ⁷ Enttaw qassi guutha laafa moloti de7oosona. Yesuusi he molota gisho Xoossa galatidi, asaas gishana mela ba tamaareta kiittis. ⁸ Asay ubbay midi kallidosona. Iya tamaareti attida tiifya laap-pun gayta kumethi denthidosona. ⁹ Kathaa mida asaa tayboy oyddu mukulu gidana. Hessafe guye, Yesuusi asa yeddis. ¹⁰ I qassi ba tamaaretara ellesi wogolon gelidi Dalmmanuuta giya biittaa bis.

*Malaati oosettana mela oychchidosona
(Maato 16:1-4)*

¹¹ Farisaaweti yidi Yesuusa paaccanaw koyidi, saloppe banttana malaata bessana mela Yesu-usara palama oykkidosona.

¹² Yesuusi tookki shemppidi, “Ha wodiya asay ays malaata koyii? Taani hinttew tuma odays; ha wodiya asaas ay malaatikka imettenna” yaagis. ¹³ I entta yan yeggi aggidi zaari wogolon gelidi abbaafe hefinthi pinnis.

*Farisaawetanne Heroodisa irshshuwaa
(Maato 16:5-12)*

¹⁴ Iya tamaareti kathi efanayssa dogidosona; enttaw wogoluwa giddon issi uythaafe hari baawa. ¹⁵ Yesuusi enttako, “Hinttena erite. Farisaaweta irshshuwaaafenne Heroodisa irshshuwaafe naagettite” yaagidi kiittis.

8:11 Maato 12:38; Luuqa 11:16 **8:12** Maato 12:39; Luuqa 11:29

8:15 Luuqa 12:1

16 Entti bantta giddon, “I hayssa gey nuus uythi baynna gishossa” yaagidosona.

17 Yesuusi entti geyssa eridi enttako, “Hinttew uythi baynna gisho ays odetteetii? Ha77ika erekketii? Woykko akeekkeksetii? Hintte wozanay doccidee? **18** Hinttew ayfey de7ishin be7ekketii? Haythi de7ishin si7ekketii? Hintte akeekketii? **19** Taani ichchashu uythaa ichchashu mukulu asaas bathida wode aappun gayta kumethi tiife denthidetii?” yaagis.

Enttika, “Tammanne nam77u gayta kumethi” yaagidosona.

20 “Hessadakka, taani laappun uythaa oyddu mukulu asaas bathida wode aappun gayta kumetha tiife denthidetii?” yaagis.

Entti, “Laappun gayta kumethi denthida” yaagidosona.

21 Yaatin, “Ha77ika akeekibeeekketii?” yaagis.

Yesuusi Beetesaydan issi qooqiya pathis

22 Entti Beetesayda katamaa bidosona. Guutha asati qooqe uraa Yesuusakko ehidi he uraa bochchana mela iya woossidosona. **23** Yesuusi qooqe uraa kushiya oykkidi katamaappe gaxa kessis. Iya ayfiyaan cuttidi ba kushiya iya bolla wothidi, “New aykkoy bentii?” yaagidi oychchis.

24 Uray dhoqqu gidi xeellidi, “Taw asay benttees, shin asay hamuttishe mithi daanees” yaagis.

25 Hessafe guye, Yesuusi zaaridi, uraa ayfiyaan ba kushiya wothis. Uray loythi xeellis, iya ayfey

paxis, ubbabaa geeshshidi be7is. ²⁶ Yesuusi addiyako, “Ne soo ba, shin gutaa geloppa” yaagidi kiittis.

*Phexiroosa ammanuwanne markkatethaa
(Maato 16:13-20; Luuqa 9:18-21)*

²⁷ Yesuusi ba tamaaretara Qisaariya Filphoosa matan de7iya gutaa bis. Entti bishin oge bolla Yesuusi, “Tana asay oona goonaa?” yaagidi ba tamaareta oychchis.

²⁸ Iya tamaareti, “Issi issi asay nena, ‘Xammaqiya Yohaannisa’ goosona; harati, ‘Eliyaasa goosona’ qassi harati, ‘Nabetappe issuwa’ goosona” yaagidosona.

²⁹ Yesuusi enttako, “Yaatin hintte tana oona geeti?” yaagidi oychchis.

Phexiroosi, “Neeni Kiristtoosa” yaagidi zaaris.

³⁰ Yesuusi, “Tabaa ooddeskka odoppite” yaagidi entta kiittis.

*Yesuusi bana gakkana metuwanne waaya odis
(Maato 16:21-28; Luuqa 9:22-27)*

³¹ Yesuusi ba tamaaretakko, “Asa Na7ay, daro meto ekkanaw bessees; cimati, kahine halaqatinne higge asttamaareti iya ixxanaw bessees. Entti iya wodhanawunne heedzu gallasappe guye, I hayqoppe denddanaw bessees” yaagidi entta tamaarssis. ³² I hessa enttaw geeshshidi odis. Phexiroosi iya issi bagga zaaridi hanqqis.

³³ Shin Yesuusi guye simmidi, ba tamaareta xeellidi, Phexiroosa hanqettidi, “Ha Xalahiyaw,

taappe haakka. Neeni asi dosiyabaa qoppasappe attin Xoossay dosiyabaa qoppaka” yaagis.

Yesuusa kaaloy bana kado oychchees

(*Maato 10:38-39; 16:24-28; Luuqa 9:23-27; 14:26-27*)

³⁴ Qassika Yesuusi daro asaanne ba tamaareta baakko xeegidi, “Tana kaallanaw koyaa oonikka bana kaddo; ba masqaliya tookkidi tana kaalo. ³⁵ Ba shemppuwa ashshanaw koyaa uray dhayssana. Shin ta gishonne Wonggelaa gisho ba shemppuwa dhayssiya uray ashshana. ³⁶ Issi asi sa7an de7iya ubbabaa baw shiishidi, ba shemppuwa dhayssikko iya ay maaddanee? ³⁷ Issi asi ba shemppuwa wozanaw ay immanaw dandda7ii? ³⁸ Xoossaammanonna ha iita yeletethan, issi asi tananinne ta qaalan yeellatikko, Asa Na7ay, qassi ba Aawa bonchchon geeshsha kiitanchchotara yaa wode iyan yeellatana” yaagis.

9

Yesuusa malay laamettis

(*Maato 17:1-13; Luuqa 9:28-36*)

¹ Yesuusi enttako, “Taani hinttew tuma odays; Xoossaammanonna kawotethay wolqqara yeysa be7onna hayqqonna issi issi asati hayssan de7oosona” yaagis.

² Yesuusi usuppun gallasappe guye, baara Phexiroosa, Yayqoobanne Yohaannisa ekkidi, entta xalaala gita deriya bolla kessidi entta

8:34 Maato 10:38; Luuqa 14:27 **8:35** Maato 10:39; Luuqa 17:33;
Yoha 12:25

sinthan laamettis. ³ Iya ma7oykka phoolis; sa7an ma7o meecciya oonikka geeshshanaw dandda7onnayssa mela daro booxis. ⁴ He heedzu tamaareti, Eliyaasinne Musey Yesuusara odettishin be7idosona.

⁵ Phexiroosi Yesuusa, “Asttamaariyaw, nuuni hayssan de7eyssi nuus lo77o; nu heedzu shaqarata issuwa new, issuwa Muses, qassi issuwa Eliyaasas shaqarana” yaagis. ⁶ Iyaranne hankkotara daro yayyida gisho I ay giyakkoka eribeenna.

⁷ Hessafe guye, shaaray yidi entta kammin shaarappe, “Hayssi ta dosiya, ta Na7aa, I geyssa si7ite” giya qaalay yis. ⁸ Ellesidi entti yuushshi aathi xeelliya wode Yesuusappe attin haraa oonakka bantta matan be7ibookkona.

⁹ Entti deriyappe wodhdhishin, Yesuusi enttako, “Asa Na7ay, hayqoppe denddana gakkanaw, hintte be7idabaa ooddeskka odoppite” yaagidi kittis.

¹⁰ I kiittidayssa entti, “Ero” gidi, “Ha hayqoppe denddo geyssi woygusee” gidi, bantta giddon odettidosona.

¹¹ Entti zaaridi, “Higge asttamaareti, ‘Eliyaasi koyrottidi yaanaw bessees’ ays goonaa?” yaagidi oychchidosona.

¹² Yesuusi zaaridi “Eliyaasi koyrottidi yidi, ubbabaa giigisees; yaatin, ays Geeshsha Maxaafay, ‘Asa Na7ay daro waayettana ixettana’ yaagi gidi oychchis. ¹³ Shin taani hinttew odays; Eliyaasi

yis; qassi iyabay Geeshsha Maxaaafan xaafetti-dayssada, asay iya bolla bantta koyidabaa oothidosona” yaagis.

*Yesuusi tuna ayyaanay oykkida na7a pathis
(Maato 17:14-21; Luuqa 9:37-43)*

¹⁴ Yesuusi, Phexiroosi, Yayqoobinne Yohaannisi hankko iya tamaaretakko simmidi yaa wode daro asay entta yuushuwan eqqidaysatanne higge ast-tamaare gidida guutha asati enttara palameyssa be7idosona. ¹⁵ He daro asay Yesuusa be7ida wode malaalettidi, ellesidi iyaakko woxxi yidi, iya sarothidosona. ¹⁶ Yesuusi ba tamaaretakko, “Enttara ay palameetii?” yaagidi oychchis.

¹⁷ He daro asa giddofe issi uray zaaridi, “Asttamaariyaw, ta na7aa bolla odetethi diggiya tuna ayyaanay de7iya gisho iya neekko ekkada yas. ¹⁸ Ha tuna ayyaanay iya oykkiya wode ubban, iya shocci yeggees; iya doonara gopponttoy yees; qassi achche garccisees; asatethaaka minnees. Iyappe ha tuna ayyaanaa kessana mela, ne tamaaretas odas, shin kessanaw dandda7ibookkona” yaagis.

¹⁹ Yesuusi zaaridi enttako, “Ammanonna ha wodiya asaw! Taani hinttera awude gakkanaw daane? Qassi hinttena awude gakkanaw dandda7anee? Na7aa taakko haa ekki yiite” yaagis. ²⁰ Entti na7aa iyaakko ehidosona; he tuna ayyaanay Yesuusa be7ida mela na7aa kokkorssis; na7ay sa7an kunddidi, doonara gopponttoy toofu gishin gonddorettis. ²¹ Yesuusi he na7aa aawakko, “Hayssi ne na7aa oykkoossappe ay mela wode gidanee?” yaagidi oychchis.

Na7aa aaway, “I guuthan de7ishin oykkis.
22 Iya wodhanaw daro wode tamaninne haathan
 yeggees, shin ne dandda7ikko, nuus qadhattarkii,
 nuna maaddarkii” yaagis.

23 Yesuusi iya, “ ‘Neeni dandda7ikko gay?’
 Ammaniya ooddeskka ubbabay dandda7ettees”
 yaagis.

24 Ellesidi na7aa aaway ba qaala dhoqqu ooth-
 idi, “Taani ammanays, shin gujja ammananaada
 tana maaddarkii” yaagis.

25 Yesuusi asay dari dari beyssa be7idi, tuna
 ayyaanaa, “Ha tullenne muume ayyaanaw,
 ha na7aappe keya gada nena ta kiittays; qassi
 nam77antho iyan geloppa” yaagis.

26 He tuna ayyaanay waassidi, na7aa daro
 kokkorssidi, iyappe keyis. Na7ay hayqqida
 daanin, daro asay, “Na7ay hayqqis” yaagidosona.

27 Shin Yesuusi na7aa kushiya oykkidi denthin,
 na7ay denddi eqqis.

28 Yesuusi soo gelidayssafe guye iya tamaareti,
 “Nuuni he tuna ayyaanaa kessanaw ays
 dandda7ibookko?” yaagidi Yesuusa dumma
 oychchidosona.

29 Yesuusi zaaridi, “Hessa melay woosappenne
 xoomappe attin haraban keyanaw dandda7enna”
 yaagis.

*Yesuusi bana gakkana metuwa zaari odis
 (Maato 17:22-23; Luuqa 9:43-45)*

30 Entti he bessaafe denddidi, Galiilara aadh-
 hidi bidosona; Yesuusi ba de7iyasuwa oonikka
 erana mela koyibeenna. **31** I ba tamaaretakko,
 “Asa Na7aa, asi asas aathi immananne wodhana;

I heedzu gallasappe guye, hayqoppe denddana” yaagidi tamaarssees.

³² Shin enttaw I geyssi gelibeenna; qassi iya oychchanawukka yayyidosona.

Ubbaafe aadhdhey oonee?
(Maato 18:1-5; Luuqa 9:46-48)

³³ Entti Qifirnahoome katamaa bidi soo gelidayssafe guye Yesuusi enttako, “Ogen ay odetteetii?” yaagidi oychchis. ³⁴ Shin entti, “Nu giddon ubbaafe aadhdhanay oonee?” yaagidi palamida gisho si77i gidosona. ³⁵ Yesuusi uttidi, tammanne nam77u tamaareta xeegidi, “Oonikka sinthe aadhdhanaw koykko, ubbaafe guye aadhdhidi, ubbaas aylle gidanaw bessees” yaagis.

³⁶ Issi guutha na7aa ekkidi, entta giddon essis; he guutha na7aa idimmidi enttako, ³⁷ “Hayssa mela guutha naytappe issuwa ta sunthan mokkiya oonikka tana mokkees; qassi tana mokkiya oonikka tana kiittidaysaka mokkeesippe attin ta xalaala mokkenna” yaagis.

Nuna ixxonna uray nu bagga
(Luuqa 9:49-50)

³⁸ Yohaannisi, “Asttamaariyaw, issi asi ne sunthan tuna Ayyaanata kessishin nuuni be7idi, nu bagga gidonna gisho iya diggida” yaagis.

³⁹ Shin Yesuusi, “Oonikka ta sunthan Xoosay oothiya malaatata oothidi, ellesidi ta bolla iitabaa odettanaw dandda7ey baynna gisho digofite. ⁴⁰ Nubaa ixxonna uray nu bagga. ⁴¹ Taani

hinttew tuma odays; hintte tayssata gidiya gisho oonikka hinttew ta sunthan halo haathi uyanaw immikokka, ba woytuwa ekkana.

*Nagaran paacetethi
(Maato 18:6-9; Luuqa 17:1-2)*

42 “Tana ammaniyaa ha guuthatappe issuwa balethiya oonikka, gaachcha wogga woxa ba qodhen qachchidi, abban wulliyako iyaw lo77o.

43-44 Ne kushey nena balethikko, qanxa hola. Neeni nam77u kushera to7onna gaanname taman yegetteyssafe, duuxa kushera de7uwa geloy new lo77o. **45-46** Ne tohoy nena balethikko, qanxa hola. Neeni nam77u tohuwara gaanname taman yegetteyssafe, wobbe gidada de7uwa geleyssi new lo77o. **47** Ne ayfey nena balethikko, wooca kessa hola. Neeni nam77u ayfiyaara gaanname taman yegetteyssafe, issi ayfiyaara Xoossa kawotethaa geleyssi new lo77o. **48** Yan entta miya guxuney hayqqenna, tamaykka to7enna.

49 “Yarshshoy maxinen geeyeyssa mela asi ubbay taman harqettana. **50** Maxiney lo77o, shin I mal77onna ixxiko, zaaridi waati mal77ethanee? Hinttenan maxiney de7o. Yaanidi issoy issuwara sarotethaan de7ite” yaagis.

10

*Machcho yeddawan bessenna
(Maato 19:1-2; Luuqa 16:18)*

9:41 Maato 10:42 **9:43-44** Maato 5:30 **9:47** Maato 5:29

9:48 Isa 66:24 **9:50** Maato 5:13; Luuqa 14:34

¹ Yesuusi hessafe denddidi, Yihuda biittaa bidi Yorddaanose Shaafaa pinnis. Daro asay zaaridi iyaakko shiiqin, kaseyssadakka he asaa tamaarssis.

² Issi issi Farisaaweti paaccanaw koyidi Yesuusa, “Issi asi ba machchiw yeddana mela Muse higgey kiitii?” yaagidi iya oychchidosona.

³ I zaaridi, “Musey hinttena woygidi kiittidee?” yaagis.

⁴ Entti, “Musey, ‘Issi asi ba machchees anjjo worqqate immidi yeddo’ gis” yaagidosona.

⁵ Yesuusi zaaridi, entta “Hintte odin si7onnayssata gidiya gisho Musey ha kiitaa hinttew xaafis. ⁶ Shin Xoossay koyro medhdhiya wode addenne macca oothidi, entta medhdhis.

⁷ Hessa gisho, issi asi ba aawanne ba aayiw aggidi, ba machcheera issife de7ees. ⁸ Entti nam77ay issi ase gidoosona; hizappe, entti issi ase gidoosonappe attin nam77u asi gidokkona.

⁹ Hessa gisho, Xoossay issife qachchidayssa asi shaakkofo” yaagis.

¹⁰ Entti soo simmida wode iya tamaareti ha odabaa Yesuusa nam77antho oychchidosona.

¹¹ Yesuusi enttako, “Ba machchiw yeddidi hara ekiya oonikka laymatees. ¹² Qassi maccasiyakka ba azinaappe keyada hara azina gelikko laymatawusu” yaagis.

*Yesuusi guutha nayta anjis
(Maato 19:13-15; Luuqa 18:15-17)*

10:4 Zaare 24:1 **10:6** Medhe 1:27; 5:1 **10:7** Medhe 2:24

10:11 Maato 5:32; 1Qoro 7:10-11

¹³ Yesuusi guutha nayta bochchana mela, issi issi asay nayta iyaakko ehoosona, shin iya tamaareti he asa hanqettidosona. ¹⁴ Yesuusi hessa be7idi, ba tamaareta hanqettidi; enttako, “Guutha nayti taakko yeysa diggofite; Xoossa kawotethay hayssata melassa. ¹⁵ Taani hinttew tuma odays; Xoossa kawotethaa guutha na7ada ekkonna uray oonikka he kawotethaa ubbarakka gelenna” yaagis. ¹⁶ Guutha nayta idimmidi, ba kushiya entta issuwa issuwa bolla wothidi anjis.

*Miishe siiqoy ehiya metuwa
(Maato 19:16-30; Luuqa 18:18-30)*

¹⁷ Yesuusi baanaw keyida wode issi uray woxxi yidi, iya sinthan gulbbatidi, “Keeha asttamaariyaw, merinaa de7uwa laattanaw taani ay oootho?” yaagidi oychchis.

¹⁸ Yesuusi, “Ays tana keehaw gada xeegay? Xoossa xalaalappe attin hari keehi oonikka baawa. ¹⁹ Xoossa kiitaa, wodhoppa; laymatoppa; kaysotoppa; worddo markkattofa; inxarssan cimmofa; ne aawanne ne aayiw bonchcha yaageyssa eraasa” yaagis.

²⁰ Uray, “Asttamaariyaw, taani hessa ubbaa na7atethafe doomada ha77i gakkanaw naagays” yaagis.

²¹ Yesuusi uraa tishshi oothi xeellidi dosis; “New issibay paccees; bada new de7iyaba ubbaa bayzada, he miishiya manqotas imma; neeni sal-on duretana. Yaata simmada tana kaalla” yaagis.

22 Shin uray hessa si7idi, I daro dure gidiya gisho ba som77uwa kaarethis, ufayttonna aggidi bis.

23 Yesuusi ba tamaareta yuushshi aathi xeellidi, “Dure asi Xoossaa kawotethaa gelanayssi waanidi metanddeeshsha!” yaagis.

24 Iya tamaareti iya timirttiya si7idi malaalettidosona. Shin Yesuusi qassika enttako, “Nayto, Xoossaa kawotethaa gelanayssi waanidi metanddeeshsha! **25** Dure asi Xoossaa kawotethaa gelanayssafe, gimaley narppe luhora aadhdheyssi kawuyees” yaagis.

26 Iya tamaareti malaalettidi, “Yaatin, ooni attanee?” yaagidi, issoy issuwa oychchidosona.

27 Yesuusi entta tishshi oothi xeellidi, “Hayssi Xoossas dandda7eteesppe attin asas dandda7ettenna; Xoossas ubbabay dandda7ettees” yaagis.

28 Phexiroosi Yesuusakko, “Hekko; nuuni nubaa ubbaa aggidi, nena kaallida” yaagis.

29 Yesuusi “Taani hinttew tuma odays; ta gishonne Wonggelaa gisho keetha woykko ishata woykko michcheta woykko aawa woykko aayiw woykko machchiw woykko nayta woykko gadiya aggiday oonikka, **30** ha77i ha wodiyen xeetu kushe keetha, ishata, michcheta, aayeta, nayta, gadiya, goodetethara issife ekkana. Sinthafe yaana wodiyankka merinaa de7uwa ekkana. **31** Shin daroti ha77i dethan sinthe gididayssati guye gidana, qassi daroti ha77i guye gididayssati sinthe gidana” yaagis.

*Yesuusi bana gakkana metuwa heedzanthro odis
(Maato 20:17-19; Luuqa 18:31-34)*

³² Yesuusaranne iya tamaaretara Yerusalaame bishin, Yesuusi ba tamaareta sinthan hamuttees. Entti malaalettidosona. Iya kaalleyssatikka yayyidosona. Nam77antho, tammanne nam77u tamaareta gaxa kessidi, bana gakkanabaa dumma enttaw hayssada yaagidi odis. ³³ “Hekko, nuuni Yerusalaame ha77i keyoos. Yan Asa Na7ay, kahine halaqatasinne higge asttamaaretas aathi imettana. Entti iya bolla hayqo pirddaa pirddana; qassi Ayhude gidonna deriyas iya aathi immana. ³⁴ He Ayhude gidonna derey iya toochchana, iya bolla cuttana, lisson garaafananne wodhana. I heedzu gallasappe guye, hayqoppe denddana” yaagis.

*Yayqoobinne Yohaannisi woossida woosaa
(Maato 20:20-28)*

³⁵ Zabdiyoosa nayti Yayqoobinne Yohaannisi Yesuusakko yidi, “Asttamaariyaw, nuuni nena woossiya issibaa nuus ootharkkii” yaagidosona.

³⁶ Yesuusi enttako, “Taani hinttew ay ootho?” yaagis.

³⁷ Entti, “Neeni ne bonchcho kawotethan uttiya wode nuuppe issuwa ushachcha baggara qassi issuwa haddirssa baggara uttisarkkii” yaagidosona.

³⁸ Shin Yesuusi enttako, “Hintte ay woossiyako erekketa, ta uyanaw de7iya xuu7aa uyanaw dandda7etii? Qassi taani xammaqettanaw de7iya xinqqatiya xammaqettanaw dandda7etii?” yaagis.

39 Entti zaaridi, “Ee dandda7os” yaagidosona.

Yesuusi qassi, “Tumakka ta uyanaw de7iya xuu7aa hintte uyana, taani xammaqettanaw de7iya xinqqatiya hintte xammaqettana. **40** Shin taappe ushachcha baggaranne haddirssa baggara uttanayssata dooranaw taw maati baawa, shin he bessay Xoossay immanaw giigisi wothidayssatassa” yaagis.

41 Hankko tammu tamaareti hessa si7ida wode Yayqoobanne Yohaannisa hanqettidosona.

42 Yesuusi entta ubbaa baakko xeegidi, “Ayhude gidonna asaa halaqati deriya haareyssata geetettidi xeegetteyssanne haareyssatas deriya bolla maati de7eyssa hintte ereeta. **43** Shin hintte giddon hessa mela gidenna; hintte giddon gitatanaw koyey oonikka hinttew aylle gidanaw bessees. **44** Qassi hintte giddon ubbaafe bolla gidanaw koyey oonikka hintte ubbaas aylle gidanaw bessees. **45** Hari attoshin, Asa Na7aykka, asaas oothanawunne darota wozanaw ba shemppuwa aathi immanaw yisippe attin asi iyaw oothana mela yibeenna” yaagis.

*Yesuusi qooqiya Barximoosa ayfiyaa pathis
(Maato 20:29-34; Luuqa 18:35-43)*

46 Entti Iyaarkko katama bidosona. Yesuusi ba tamaaretaranne daro asaara Iyaarkkofe keyishin, Ximoosa na7ay, qooqey, Barximoosa geetetteyssi, oge gaxan woossishe uttis. **47** Barximoosi, yaara aadhdhey Naazirete Yesuusa gididayssa si7ida wode ba qaala dhoqqu oothidi, “Dawite na7aa Yesuusa, tana maararkii!” yaagusu oykkis.

48 Daro asay iya, “Hayza!” gidi hanqettidosona. Shin, I ba qaala kaseyssafe daro dhoqqu oothidi, “Dawite na7aw, tana maararkii!” yaagis.

49 Yesuusi eqqidi, “Iya haa xeegite” yaagis.

Entti qooqiyakko, “Aykkoy baawa, dendda eqqa, nena xeegees” yaagidosona. **50** Qooqey ba ma7uwa holi yeggidi, guppi denddi eqqidi, Yesuusakko bis.

51 Yesuusi, “Taani new ay oothana mela koyay?” yaagis.

Qooqey, “Asttamaariyaw, ta xeellanaw koyays” yaagis.

52 Yesuusi iya, “Ba, ne ammanoy nena pathis” yaagis. Sohuwarakka iya ayfey xeellin, Yesuusa kaallis.

11

*Yesuusi gita bonchchon Yerusalame gelis
(Maato 21:1-11; Luuqa 19:28-40; Yoha 12:12-19)*

1 Entti Yerusalame matishe, Shamaho Deriya matan de7iya Beetefaagenne Bitaaniya katamata gakkidosona. Yesuusi ba tamaaretappe nam77ata sinthe kiittidi, **2** “Hinttefe sinthan de7iya gutaa bите; yaa gelida mela oonikka toggiboonna qashon de7iya hare mari hintte demmana, iya billidi, haa ekki yiite. **3** Oonikka hinttena, ‘Hayssa ays ootheetii?’ yaagidi oychchiko, ‘Goday iya koyees, ellesidi haa yeddana’ yaagite” yaagis.

4 Entti bidi, hare mari kare bolla oge matan qashettidi de7eyssa demmidi billidosona. **5** He bessan eqqida issi issi asati enttako, “Hare maraa waatanaw billeeti?” yaagidosona. **6** Iya tamaareti Yesuusi banttana kiittidayssa odin, asati yeddi

aggidosona. ⁷ Entti hare maraa Yesuusakko ehidi, bantta ma7uwa iya zokkon hiixin Yesuusi he hare maraa toggis. ⁸ Daro asay bantta ma7uwa ogiyan hiixidosona; qassi harati mitha tashe tashidi, ogen hiixidosona. ⁹ Yesuusappe sinthara hamuttiya asaynne iya kaalliya asay bantta qaala dhoqqu oothidi,

“Hosaana!* Xoossay galatetto!
Godaa sunthan yeysi anjjettidayssa.

¹⁰ Godaa sunthan yaa nu aawa
Dawite kawotethay anjjettidayssa.

Ubbaafe Bolla Saluwan
de7iya Xoossay galatetto”
yaagidosona.

¹¹ Yesuusi Yerusalaame bidi, Xoossa Keetha gelis. Qassi ubbabaaa yuuyi xeellidaappe guye, sa7ay qammiya gisho tammanne nam77u tamaaretara Bitaaniya katama bis.

*Yesuusi qanggida balase mithiw
(Maato 21:18-19)*

¹² Wonttetha gallas entti Bitaaniyappe keyidi bishin, Yesuusi koshattis. ¹³ Haahon issi balase mithiw haytha xalaala ma77a uttidaaro be7idi, I bolla ayfey beettiko gidi, be7anaw iikko bis, shin iikko I biya wode haytha xalaalappe attin issi ayfekka demmibeenna; ays giikko, balasey ayfiyaa wodey gakkibeenna. ¹⁴ Yesuusi he balasiw, “Hiza, neeppe merinaw asi ayfe mooppo” yaagis. Iya tamaareti I geyssa si7idosona.

* **11:9** Hosaana: Maato 21:9 be7ite. **11:9** Maz 118:25

*Yesuusi Xoossa Keethan zal77eyssata kessis
(Maato 21:12-17; Luuqa 19:45-48; Yoha 2:13-22)*

¹⁵ Entti Yerusalaame bidosona; Yesuusi Xoossa Keetha gelidi, yan bayzeyssatanne shammeysata kare goodo oykkis; qassi miishe laammeyssata xarpheezanne holle bayzeyssata oydiya aathi yeg-gidi, ¹⁶ asi aybibaakka tookkidi, Xoossa Keetha giddora aadhdhonna mela diggis. ¹⁷ Yesuusi asaa hayssada yaagidi tamaarssis: “Geeshha Max-aafan, ‘Ta keethay asi ubbay Xoossaa woossiya keethi gidana’ geetettidi xaafettis. Shin hintte iya panggati qosettiya gonggolo oothideta” yaagis.

¹⁸ Kahine halaqatinne higge asttamaareti hessa si7idi, iya wodhanaw oge koshshi oykkidosona. Shin daro asay iya timirttiyan malaalettiya gisho iyaw yayyidosona.

¹⁹ Sa7ay omarssiya wode Yesuusinne iya tamaareti katamaappe gaxa keyidosona.

*Balase mithiya melasu
(Maato 21:20-22)*

²⁰ Entti wonttetha gallas he ogiyara aadhdhishe, he balasiya xaphora melidaaro be7idosona.

²¹ Phexiroosi akeekidi, “Asttamaariyaw, hekko, neeni qanggida balasiya melasu” yaagis.

²² Yesuusi zaaridi, “Xoossaa ammanite. ²³ Taani hinttew tuma odays; oonikka ba wozanan sid-honna gidabay hananayssa ammanidi, ha de-riya, ‘Denddada abban kundda’ yaagikko iyaw hanana. ²⁴ Hessa gisho, taani hinttew odays; Xoos-saa hintte woossiyabaanne oychchiyabaa aybaa gidikkoka ekkidaada ammanite, hintte ekkana.

²⁵ Xoossaa woossanaw hintte eqqiya wode salon de7iya hintte Aaway hintte nagara atto gaana mela, oonikka hinttena naaqidabay de7ikko, iyaw atto giite. ²⁶ Shin asa nagara hintte atto goonna ixxiko, salon de7iya hintte Aawaykka hintte nagaraa hinttew atto geenna” yaagis.

*Yesuusi aybi maatan oothiyako oyshettis
(Maato 21:23-27; Luuqa 20:1-8)*

²⁷ Entti zaaridi Yerusalaame bidosona. Yesuusi Xoossa Keethan hamuttishin, kahine halaqati, higge asttamaaretinne cimati iyaakko yidi, ²⁸ “Neeni hayssa oothanaw new ay maati de7ii? Woykko new ha maata immiday oonee?” yaagidosona.

²⁹ Yesuusi zaaridi enttako, “Ta hinttena issibaa oychchana, taw odite. Ta qassi hayssa ay maatan oothiyako, hinttew odana. ³⁰ Yohaannisa xinqqatey Xoossafeeyye woykko asappe? Taw odite” yaagis.

³¹ Entti bantta giddon palama doomidi, “Nuuni, ‘Xoossafe’ giikko, I nuukko, ‘Yaatin, Yohaannisi odidayssa ays ammanibeekketii?’ yaagana. ³² ‘Asappe giikko’ asa ubbay Yohaannisi nabe gideyssa eroosona.” Yaaniya gisho asaas yayyidosona. ³³ Hessa gisho, entti Yesuusakko, “Nuuni erokko” yaagidi zaaridosona;

Yesuusi, “Taanikka hayssa ay maatan oothiyako, hinttew odikke” yaagis.

12

*Woyne tokkiya goshshanchchota leemiso
(Maato 21:33-46; Luuqa 20:9-19)*

¹ Yesuusi enttaw leemison yaagidi odis; “Issi uray woyne atakiltte tokkidi, yuushshi aathidi dirssi diris. Qassi he woyniya gum⁷⁷iya olaaka bookkis. Iya naaganaw adussa shakko shakkis. Hessafe guye, kothe oothiya asaas immidi, hara biitta bis. ² Woyne ayfiyaa maxiya wodey gakkin, bana gakkeyssa ekkidi yaana mela, issi ba aylliya kothe aawataakko kiittis. ³ Kothe aawati iya ayliliya oykkidi wadhdhidi, mela kushe yeddidosona. ⁴ Nam⁷⁷antho hara aylle enttako kiittin, entti he aylliyas huu⁷iya qoo⁷idi kawushshidi yeddidosona. ⁵ Woyne atakiltilya goday qassika hara aylle kiittis. He aylliya wodhidosona, qassi hara darota hessada oothidosona, issota issota wadhdhidi, harata wodhidosona.

⁶ “Woyne atakiltilya godaas kiittanaw ubbaafe wurssethan I daro dosiya ba na⁷aa xalaali attis. I, “Entti ta na⁷aa bonchchonna aggokona” gidi, ba na⁷aa enttako kiittis.

⁷ “Shin kothe aawati bantta giddon, ‘Laat-tanayssi hayssa; yedhdhite iya wodhoos; iya laatay nubaa gidana!’ yaagidosona. ⁸ Na⁷aa oykkidi wodhidi, iya ahaa woyne atakiltilya gid-dofe gaxa kessi holidosona.

⁹ “Hiza, woyne atakiltilya goday waatanee? Yidi he kothe aawata wodhi onggidi, woyniya kothe oothiya hara asas immana.

¹⁰⁻¹¹ ‘Gimbbeysatti boridi ixxida shuchchay
godaa xaphuwa minthiya,
ubbaafe aadhdiya shuchchu gidis.
Hayssi Goday oothidabaa;
qassi nu ayfiyaaskka malaalisiyabaa’

yaageyssa Geeshsha Maxaafaappe nabbabibekketii?" yaagis.

¹² Kahine halaqati, higge asttamaaretinne cimati Yesuusi he leemisuwa bantta bolla leemisidayssa erida gisho iya oykkanaw koyidosona, shin asaas yayyidi, aggi bidosona.

Giira giirobaa

(*Maato 22:15-22; Luuqa 20:20-26*)

¹³ Qassi iya odaappe bala demmidi, iya oykkana mela, Farisaawetappenne Heroodisa baggatappe guutha asata iyaakko kiittidosona. ¹⁴ Entti iyaakko yidi, "Asttamaariyaw, neeni tuma odetteyssanne asappe ase shaakkonnayssa nuuni eroos. Neeni ase dummayakka; qassi Xoossa ogiya tumatethan tamaarssaasa. Nuuni Roome biittaa Kauwa Qeesares giira giireyssi wogeyye woga gidennee? Giira giiranee agganee?" yaagidosona.

¹⁵ Shin entta cubbotethaa Yesuusi eridi, "Tana ays paacetii? Ane issi santime tana bessite" yaagis. ¹⁶ Entti iyaw ehidosona, "Ha malaynne sunthay ooddeysee?" yaagidi entta oychchis.

Entti, "Roome Kauwa Qeesareyssa" yaagidosona.

¹⁷ Yesuusi zaaridi, "Yaatikko, Qeesareyssa Qeesares, Xoossayssa Xoossaas immite" yaagin entti iyabaa malaalettidosona.

Hayqoppe denddobaan

(*Maato 22:23-33; Luuqa 20:27-40*)

¹⁸ Hayqqida asi denddenna giya Saduqaawetappe issi issi asati Yesuusakko yidi, hayssada

yaagidi, iya oychchidosona. ¹⁹ “Asttamaariyaw, Musey nuus higgiya xaafishe, ‘Machcho ekkida asi na7a yelonna hayqqiko, he hayqqidayssa ishay iya machchiw ekkidi, ba ishaas na7a yelanaw bessees’ yaageyssa xaafis. ²⁰ Beni wode laappun ishati de7eyssatappe bayray machcho ekkidi, na7a yelonna hayqqis. ²¹ Nam77anthoy iyo ekkis, ikka na7a yelonna hayqqis. Heedzanthoyka hessada hanis. ²² Laappunatikka hessatho iyo ekkidi, na7a yelonna hayqqidosona. Ubbaafe guye, qassi he maccasiya hayqqasu. ²³ Yaatin, laappunati iyo ekkida gisho hayqqida asay hayqoppe denddiya gallas, iya enttafe awussas machcho gidanee?” yaagidosona.

²⁴ Yesuusi zaaridi, “Hintte baley, Geeshsha Maxaafata woykko Xoossaan wolqqaa eronna gishossa! ²⁵ Hayqqida asay hayqoppe denddiya gallas, salon de7iya kiitanchchota mela gidanaappe attin adde asay ekkokona; macca asay gelekkona. ²⁶ Shin hayqqidayssata dendduwabaa gidikko, Muse maxaafan xaafettida xuugettiya buuriyabaa odiya bessan, Xoossay Musekko, ‘Taani, Abrahame Xoossaan, Yisaqa Xoossaan, Yayqooba Xoossaan’ gidayssa nabbabibeekketii? ²⁷ Hessa gisho, I, paxa de7eyssata Xoossaafe attin hayqqidayssata Xoosse gidenna. Hintte daro balideta” yaagis.

*Ubbaafe aadhdhiya kiitaa
(Maato 22:34-40; Luuqa 10:25-28)*

28 Higge asttamaaretappe issoy entti palameyssa shiiqidi si7is. Qassi Yesuusi enttaw loythi zaaridayssa si7idi, “Kiita ubbaafe aadhdhiya kiitay awussee?” yaagidi Yesuusa oychchis.

29 Yesuusi zaaridi, iya hayssada yaagis: “Kiita ubbaafe aadhdhiya kiitaa si7ite; ‘Isra7eele asaw, Goday nu Xoossay issi Godaa. **30** Ne Godaa ne Xoossa ne kumetha wozanappe, ne kumetha shemppuwafe, ne kumetha qofaappe, ne kumetha wolqqaafe dosa’ yaagees. **31** Qassi kiita ubbaafe aadhdhiya nam77antho kiitay hayssa; ‘Ase ubbaa ne huu7iyada dosa’ yaageyssa; hayssatappe aadhdhiya hara kiti baawa” yaagis.

32 Higge asttamaarey Yesuusakko, “Asttamaariyaw, tuma gadasa; neeni ‘Xoossay issi Xoossa xalaala. Iyappe attin hari baawa’ gidayssi tuma. **33** Xoossa kumetha wozanappe, kumetha qofaappenne kumetha wolqqaafe doseysinne qassi ase ubbaa ba huu7iyada doseyssi, xuuggiya yarshshuwanenne hara yarshsho ubbaafe aadhdhees” yaagis.

34 Yesuusi higge asttamaariya zaaroy aadhdhida eranchcho asa zaaro gididayssa be7idi, “Neeni Xoossa kawotethaafe haakkabaakkka” yaagis; hessafe guye, Yesuusa harabaa oychchanaw oonikka minnibeenna.

*Kiristtoosi oodde na7ee
(Maato 22:41-46; Luuqa 20:41-46)*

12:28 Luuqa 10:25-28 **12:29** Zaare 6:4-5 **12:31** Leewe 19:18
12:32 Zaare 4:35 **12:33** Hose 6:6 **12:34** Luuqa 10:25-28

³⁵ Yesuusi Xoossa Keethan tamaarssishe, hayssada yaagis: “Higge asttamaareti Kiristtoosa woygidi Dawite na7a goonaa? ³⁶ Dawitey Geeshsha Ayyaanan kumidi, ‘Goday, ta Godaa, “Taani ne morkketa ne tohoy yedhdhiyaso oothana gakkanaw, hayssan taappe ushachcha baggara utta” gis’ yaagis. ³⁷ Dawitey ba huu7en Kiristtoosa, ‘Godaa’ gidi xeegikko, yaatin, Kiristtoosi waanidi, Dawite na7a gidi” yaagis.

Daro asay Yesuusi geyssa ufayssan si7idosona.

Yesuusi higge asttamaaretanne Farisaaweta boris

(Maato 23:1-36; Luuqa 20:45-47)

³⁸ Yesuusi tamaarssishe, hayssada yaagis: “Higge asttamaaretappe naagettite; entti adussa ma7o ma77idi yuuyeyssanne giyankka asay entta bonchchidi sarotheyssa dosoosona. ³⁹ Entti Ayhude Woosa Keethatan daro lo77o oyde dosoosona; qassi asi banttana mokkiya bessan bonchcho bessi dosoosona. ⁴⁰ Entti am77eta keethaa bonqidi, banttaw lo77o daananaw woosa adussoosona; entti ubbaafe aadhdhiya pirddaa ekkana” yaagis.

Am77ee muxaata
(Luuqa 21:1-4)

⁴¹ Yesuusi Xoossa Keethan muxaata yeggiya saaxiniya matan uttidi, asay ba miishiya he saaxiniyan yeggeyssa be7is; daro dure asay daro miishiya he saaxiniyan yeggoosona. ⁴² Issi manqo

am77iya yada, nam77u bakkannata he saaxiniyan yeggasu. ⁴³ Yesuusi ba tamaareta xeegidi, “Taani hinttew tuma odays; muxaata saaxiniyan yeggida asa ubbaafe ha manqo am77iya darssada yeggasu. ⁴⁴ Ays giikko, harati ubbay banttaw palahida miishiyappe yeggidosona. Shin iya ba pacciyaafe, baw de7iya aquwaa kumethi immasu” yaagis.

13

Yesuusi Xoossa Keethay laalettanayssa koyrottidi odis
(Maato 24:1-2; Luuqa 21:5-6)

¹ Yesuusi Xoossa Keethafe keyishin, iya tamaaretappe issoy, “Asttamaariyaw, ha lo77o shuchchaanne ha lo77o shuchcha keethaa be7ay!” yaagis.

² Yesuusi zaaridi, “Ha gita shuchcha keethaa be7ay? Ha keethay shuchchi shuchcha bolla gimbettida mela laalettonna attenna; issi shuchchika attonna ubbay laalettana” yaagis.

*Goday yaanappe koyrottidi gakkana
 goodaanne waaya*

(Maato 24:3-14; Luuqa 21:7-19)

³ Yesuusi Xoossa keethafe hini baggara Shamaho Deriya bolla uttidashin, Phexiroosi, Yayqoobi, Yohaannisinne Inddiriyasi bantarkka iyaakko yidi, ⁴ “Hayssi awude hananeekko, nuus oda; ha ubbay polettana wodiya erisiya malaatay aybee?” yaagidi oychchidosona.

⁵ Yesuusi qassi enttaw hayssada yaagidi odis: “Hinttena oonikka balethonna mela naagettite.

⁶ Daro asati ta sunthan, ‘Taani Kiristtoosa’ yaagidi tamaarssishe yidi, daro asaa balethana. ⁷ Matan de7iya olaanne haahon de7iya ola wore hintte si7iya wode hirggofite. Hessa melabay hananaw bessees, shin wurssethay buroona. ⁸ Issi biittaa asay hara biitta asaara olettana; qassi issi kawotethay hara kawotethatara olettana; biittaa qaaxoy ubba bessan hanana; koshay daana, shin hessi ubbay yelo iqethas zooke mela.

⁹ “Shin hinttee, hintte huu7en naagettite. Ays giikko, asi hinttena oykkidi, pirdda keethas aathi immana; qassi Ayhude Woosa Keethatkka hinttena lisson garaafana; deriya haareyssata sinthaninne kawota sinthan ta gisho hintte markkattanaw eqqana. ¹⁰ Wurssethay gakkanaappe sinthe Wonggelay koyro dere ubbaas odettanaw bessees. ¹¹ Entti hinttena pirdda keethi ehiya wodenne aathi immiya wode woygidi odaneekko koyro hirggofite; he saatiyan Xoossay hinttew immiyabaa odite. Hinttenan Geeshsha Ayyaanay odetteesippe attin hinttena gidekketa.

¹² “Ishay ba ishhaa, aaway ba na7aa wodhisana. Nayti banttana yelidayssata bolla denddidi, entta wodhisana. ¹³ Asay ubbay hinttena ta sunthaa gisho ixxana, shin wurssethi gakkanaw minniday attana.

*Yerusalaame gakkana iita metuwa
(Maato 24:15-28; Luuqa 21:20-24)*

¹⁴ “Shin bashshaa tunatethay eqqanaw bessonna bessan eqqidashin hintte be7ana.”

(Akeekiso: Hessi woy guusseeko nabbabeysi akeeko!) “Yihuda biittan he wode de7eyssati deriyakko baqato. ¹⁵ Keetha huu7en de7iya uraykka issibaa ekkanaw duge wodhdhidi, ba soo geloppo. ¹⁶ Gaden de7eyssi ba ma7uwa ekkanaw guye simmofo. ¹⁷ He wode qanthatida maccasatasinne dhanthiya maccasatas daro un77a gidana. ¹⁸ Shin hayssi ubbay haniya wodey balggo gidonna mela, Xoossaa woossite. ¹⁹ Ays giikko, Xoossay alamiya medhdhida wodiyappe doomidi, ha77i gakkanaw hanibonna metoynne sinthafekka hanonna metoy asa bolla he wode hanana. ²⁰ Goday he gallasata taybuwa guuthonaako, ase gididay oonikka attenna. Shin I ba doorida asa gisho he gallasata taybuwa guuthees.

²¹ “He wode oonikka hinttena, ‘Hekko, Kiristtoosi hayssan de7ees woykko Kiristtoosi hinin de7ees’ yaagikko, hessa ammanoppite. ²² Worddanchcho Kiristtoosatinne worddo nabeti denddidi banttar dandda7ettiko, hari attoshin Xoossay dooridayssatakka balethanaw malaatatanne malaalisiyabata bessana. ²³ Shin hintte naagettite; taani hinttew ubbabaa kasetada odas.

*Kiristtoosa nam77antho yuussaa
(Maato 24:29-31; Luuqa 21:25-28)*

²⁴ “Shin he wode he waayappe guye,
away dhumana;
ageenay poo7uwa aggana;

13:14 Zaare 9:27; 11:31; 12:11 **13:15** Luuqa 17:31 **13:19**

Zaare 12:1; Yo.Qo 7:14 **13:24** Isa 13:10; Er 2:10

²⁵ xoolinttoti saloppe kunddana;
qassi salon de7iya wolqqatikka qaaxxana.

²⁶ He wode Asa Na7ay, gita wolqqaranne bonchchuwara shaara giddora yishin entti be7ana. ²⁷ He wode taani kiitanchchota sa7a oyddu bagga kiittana; sa7a gaxappe saluwa gaxa gakkanaw, Xoossay doorida asaa shiishana.

*Wodey gakkidayssa erisiya balase mithiw
(Maato 24:32-35; Luuqa 21:29-33)*

²⁸ “Leemisuwa balase mithaafe akeekite; balasiya aaciya wodenne I haythay cil77iya wode torchchey matattidayssa hintte ereeta.

²⁹ Hessadakka, hintte he ubbabay haneysa be7iya wode I matidi pengge gakkidayssa erite.

³⁰ Taani hinttew tuma odays; ha ubbabay hanana gakkanaw hayssan de7iya asa ubbay hayqqenna.

³¹ Saloynne sa7ay aadhhdhana, shin ta qaalay ubbarakka aadhhdhenna.

*Goday yaana gallasaanne saatiya oonikka erenna
(Maato 24:36-44)*

³² “Shin he gallasaanne he saatiya Aawa xalaalappe attin hari attoshin salon de7iya kiitanchchota gidin woykko Na7aa gidin oonikka erey baawa. ³³ He wodey awude gidaneekko, hintte eronna gisho naagettitenne minnite. ³⁴ Ta yuussay ba keetha aggidi, oge biya uraa mela. Uray ba aylleta huu7en huu7en oosuwa immidi entta ba oosuwash aawa oothis; qassi naageysika minthidi naagana mela kiittis.

13:25 Isa 34:4; Yo.Qo 6:13; Er 2:10 **13:26** Zaare 7:13; Yo.Qo 1:7

13:32 Maato 24:36 **13:34** Luuqa 12:36

³⁵ “Hessa gisho, minnite. Ays giikko, keethaway omarssi gidin woykko giddi bilahedidin woykko kutto waaso gidin woykko wontta guura gidin awude yaanekko, hintte erekketa. ³⁶ Hintte akekonna I yidi hinttena dhiskkidi de7ishin demmonna mela minnite. ³⁷ Taani hinttew odeyssa asa ubbaas odays; minnite” yaagis.

14

*Kiristtoosa bolla maqettidosona
(Maato 26:1-5; Luuqa 22:1-2; Yoha 11:45-53)*

¹ Paasika Baale bonchchiya gallasaynne Uytha Baale bonchchiya gallasay gakkanaw nam77u gallasi attis. Kahine halaqatinne higge ast-tamaareti asi eronna Yesuusa oykkidi wodhdhiya oge koyoosona. ² “Asay ooshshi kessonna mela Paasika bonchchiya gallasan hessa oothoko” yaagidosona.

*Yesuusa shittuwa tiyida maccasiw
(Maato 26:6-13; Yoha 12:1-8)*

³ Yesuusi Bitaaniya kataman baro hargganchchuwa Simoona son gibira bolla uttidashin, issi maccasiya albasxiroose giya shuchchafe oosettida philqqaaxe kumetha narddoose giya daro al77o shitto ekkada yasu. He philqqaaxiya menthada shittuwa Yesuusa huu7iyan tigasu. ⁴ He bessan de7iya asappe issoy issoy hanqettidi, “Ha shittoy mela coo iitey aybissey? ⁵ Ha shittuwa heedzu

xeetu dinaaren* bayzidi, miishiya manqotas immanaw dandda7ettees” yaagidi bantta giddon odettidosona. Yaatidi, he maccasiw daro boridosona.

⁶ Shin Yesuusi “Ha maccasiw aykkoka gooppite; iyo ays waaysetii? Iya taw lo77obaa oothasu.

⁷ Manqoti ubba wode hinttera de7oosona. Hintte koyida wode awudekka hintte entta maaddanaw dandda7eeta, shin taani ubba wode hinttera de7ikke. ⁸ Iya ba dandda7idayssa oothasu; qassi tana moogos giigisanaw kasetada shitto tiyasu. ⁹ Taani hinttew tuma odays; sa7a ubban Wonggelaalaa odiyason awunkka, asay iyo akeekana mela ha iya oothidayssi odettana” yaagis.

*Yihudi Yesuusa aathidi immanaw zorettis
(Maato 26:14-16; Luuqa 22:3-6)*

¹⁰ Tammanne nam77u tamaaretappe issoy Asqoroota Yihuda geetetteyssi Yesuusa kahine halaqatas aathi immanaw enttako bis. ¹¹ Entti hessa si7ida wode ufayttidi, “Nuuni new miishe immana” yaagidosona; Yihudi Yesuusa aathi immanaw injje wode koyees.

*Yesuusi ba tamaaretara Paasika mis
(Maato 26:17-25; Luuqa 22:7-14,21-23; Yoha 13:21-30)*

¹² Uythaa Baaley bonchchettiya koyro gallas, Paasika kathaa maanaw maraze shukkiya wode Yesuusa tamaareti iyakko, “Paasika bonchchiya gallas neeni maana kathaa nuuni aw bidi gi-igisino?” gidi oyachchidosona.

* **14:5** heedzu xeetu dinaare: Issi asas laythan cigettiya lo77o daamozeppe bolla gidiya miishe. **14:7** Zaare 15:11

13 Yesuusi ba tamaaretappe nam77ata hayssada yaagidi kiittis: “Katamaa biite; hintte bishin, otora haathe tookkida issi uray hinttera gahettana; iya kaallite. **14** I bidi geliya keethaawa, ‘Asttamaarey neekko, “Taani ta tamaaretara Paasika maanaw imatha kifley awunee?” yaagees’ yaagite. **15** Keethaaway hinttena pooqiya bolla de7iya giigi uttida dalgga kifile bessana; hessan giigisite” yaagis.

16 He nam77u tamaareti keyidi, katama bidosona; Yesuusi enttaw odidayssada demmidi, Paasika kathaa giigisodosona.

17 Sa7ay omarssiya wode Yesuusi tammanne nam77u tamaaretara yaa bis. **18** Entti uttidi kathi mishin, Yesuusi enttako, “Taani hinttew tuma odays; hinttfe issoy taara meyssi, tana aathi im-mana” yaagis.

19 Iya tamaareti dagammidi, bantta huu7en huu7en, “Tuma taneshsha?” yaagidi iya oychchidosona.

20 Yesuusi zaaridi, “He uray hintte tammanne nam77atappe issuwa; I taara issife tushanaw ba uythaa shaatiyan yeddeyssa. **21** Asa Na7ay, Geeshsha Maxaafay hayqqana gidayssada hayqqana, shin Asa Na7aa, aathi immiya uraa ayye. He uray yelettonna attidaakko iyaw lo77oshin” yaagis.

*Godaa kahuwa
(Maato 26:26-30; Luuqa 22:14-20; 1Qoro 11:23-25)*

²² Entti miishin, Yesuusi uythaa ekkidi, Xoossaa galatis; he uythaa menthidi, ba tamaaretas immishe, “He7ite, hayssi ta ashuwa” yaagis.

²³ Xuu7aa ekkidi, Xoossaa galatidi, enttaw immin ubbayka he xuu7appe uyidosona.

²⁴ Yesuusi, “Hayssi ooratha caaquwan daro asaa gisho gukkiya ta suuthaa. ²⁵ Taani hinttew tuma odays; taani Xoossaa kawotethan ooratha woyniya uyana gallasay gakkanaw zaarada ha woyniyappe uyikke” yaagis.

²⁶ Mazmure yexxidaappe guye Shamaho Deriya bolla bidosona.

*Phexiroosi kaddanayssa Yesuusi koyrottidi odis
(Maato 26:31-35; Luuqa 22:31-34; Yoha 13:36-38)*

²⁷ Yesuusi enttako, “Hintte ubbay tana yeggi aggidi baqatana; Geeshsha Maxaafay, ‘Xoossay dorssa heemmeyeissa wodhana,

dorssati ubbay laalettana’ yaagees. ²⁸ Shin taani hayqoppe denddidaappe guye hinttfe kasetada Galiila baana” yaagis.

²⁹ Phexiroosi zaaridi, “Entti ubbay nena yeggi aggidi baqatikkoka, ta nena aggike” yaagis.

³⁰ Yesuusi Phexiroosakko, “Taani new tuma odays; hachchi qamma kuttoy nam77u toho waassanaappe sinthe neeni tana heedzu toho kad-dana” yaagis.

³¹ Shin Phexiroosi kaseyssafe minthidi, “Taani hari attoshin, neera issife hayqqiyakokka, nena kaddike” yaagis. Qassi harati ubbatikka hessada gidosona.

*Yesuusi Geetesemaanen woossis
(Maato 26:36-46; Luuqa 22:39-46)*

³² Geetesemaane giya bessaa bidosona; Yesuusi ba tamaaretakko, “Taani Xoossaa woossada simmanna gakkanaw hintte hayssan uttishite” yaagis.

³³ Yesuusi Phexiroosa, Yayqoobanne Yohaannisa baara ekkidi bis; daro waayettisinne un77ettis. ³⁴ Qassi enttako, “Taani hayqqana gakkanaw azzanas, hayssan gam77ishite; dhiskkofite” yaagis.

³⁵ Guuthi sinthe shiiqidi, sa7an gufannidi, dandda7ettiyabaa gidikko, he waaya saatey baappe aadhdhana mela, Xoossaa woossis.

³⁶ Qassi, “Abbaa, ta Aawaw, ubbabay new dandda7ettees, ha waaye xuu7aa taappe digga. Shin ne sheney hanoppe attin ta sheney hanoppo” yaagis.

³⁷ Yesuusi ba tamaaretakko simmi yidi, entti dhiskkidashin demmidi, Phexiroosakko, “Simoonaa, dhiskkadii? Neeni issi saatekka barkkada naaganaw dandda7abiikkii? ³⁸ Paacen hintte gelonna mela barkkidi naagitenne Xoossaa woossite. Hinttew lo77o amoy de7ees, shin hintte daaburanchcho asi” yaagis.

³⁹ Qassika bidi kaseyssadakka Xoossaa woossis. ⁴⁰ Ba tamaaretakko guye simmidi yaa wode dhiskkidashin demmis. Entta ayfiyaa dhiskkoy goozi wothida gisho iyaakko ay odettiyakokka erokkona.

⁴¹ Heedzanthro enttako yidi, “Ha77i gakkanawukka dhiskkeetinne shemppetii? Hiza, gidana; saatey gakkis; be7ite! Asa Na7ay, nagaranchcho asatas aadhdhi imettana wodey

gakkis. ⁴² Denddidi yedhdhite; be7ite, tana aathi immanayssi gakkis” yaagis.

Yesuusi ba morkketa kushen oykettis
(Maato 26:47-56; Luuqa 22:47-53; Yoha 18:3-12)

⁴³ Yesuusi hessa buroo odishin, tammanne nam77u iya tamaaretappe issoy, Yihudi, elle-sidi gakki wodhdhis. Qassi kahine halaqati, higge asttamaaretinne cimati kiittin, mashshenne xam77a oykkida daro asay iyara issife yidosona. ⁴⁴ Yesuusa aathi immanayssi he daro asaas, “Taani yeerey iya; iya oykkidi, loythi naagidi, ekki efite” yaagidi malla odi wothis.

⁴⁵ Yihudi gakki wodhdhida mela Yesuusakko shiiqidi, “Asttamaariyaw” yaagidi Yesuusa yeeri ekkis. ⁴⁶ He daro asay Yesuusa oykkidosona. ⁴⁷ Shin matan eqqidayssatappe issoy ba mashshaa shoddidi kahine halaqaa aylliya shocidi, iya haytha qanxidi holis.

⁴⁸ Yesuusi zaaridi, he shiiqida daro asaakko, “Tana pangga kessidi, pangga oykkeyssada oykkanaaw mashshenne xam77a oykkidi yidetii? ⁴⁹ Taani Xoossa Keethan tamaarssashe, gallas gallas hinttera de7iya wode tana oykkibekketa, shin Geeshsha Maxaafay gidayssi polettanaw bessees” yaagis.

⁵⁰ Iya tamaareti ubbay iya yeggi aggidi baqatis-dosona.

⁵¹ Laxana xalaala ma77ida issi naatetha uray Yesuusa kaalleyssa asay oykkis. ⁵² Shin he uray laxana yeggi aggidi, xire kallo baqatis.

*Yesuusa pirdda Shanggo sinthe efidosona
(Maato 26:57-68; Luuqa 22:54-55,63-71; Yoha 18:13-14,19-24)*

53 Asay Yesuusa kahine halaqaa soo efidosona. Yan kahine halaqati, cimatinne higge asttamaareti shiiqidi de7oosona. **54** Phexiroosi kahine halaqaa zabbaa gakkanaw haahon iya kaalli bidi yan naageyssatara uttidi tama kayees.

55 Kahine halaqatinne shiiqida asa ubbay Yesuusa wodhanaw iya bolla markka koyidosona, shin aykkoka demmibookkona. **56** Daro asati iya bolla worddo markkattidosona, shin entta markkatehay issino gidenna.

57-58 Issi issi asati denddi eqqidi Yesuusa bolla, “I, ‘Taani asi keexida ha Xoossa Keetha laallada, asa kushen keexettibonna hara Xoossa Keetha heedzu gallasa giddon keexana’ gishin nuuni si7ida” yaagidi worddo markkattidosona. **59** Gidoshin, entta markkatehay hessankka issino gidenna.

60 Kahine halaqay asa ubbaa sinthan denddi eqqidi, “Hayssati nena mootiya mootuwas ne zaariyabay baawe?” yaagidi Yesuusa oychchis. **61** Shin Yesuusi si77i gis; aykkoka zaaribeenna. Kahine halaqay, “Anjettida Xoossaa Na7ay, Kiristtoosi neneyye?” yaagidi zaari oychchis.

62 Yesuusi zaaridi, “Ee tana, hintte Asa Na7ay, wolqqaama Xoossaafe ushachcha baggara uttidashin qassi saluwa shaarara yishin be7ana” yaagis.

⁶³ Kahine halaqay ba ma7uwa peedhidi, “Nuna hara markka ay koshshii? ⁶⁴ Hintte iya cashshaa si7ideta; hintte qofay aybee?” yaagis. Entti ubbay, “I hayqqanaw bessees” yaagidi iya bolla pirdidosona.

⁶⁵ Enttafe issoti issoti iya bolla cutethi oykkidosona. Iya ayfiyaa goozidi baqqishe, “Nena dechchiday oonee? Ane nuus oda!” yaagidosona. Naageyssati iya ekki efidi garaafidosona.

Phexiroosi Yesuusa kaddis

(*Maato 26:69-75; Luuqa 22:56-62; Yoha 18:15-18,25-27*)

⁶⁶ Phexiroosi kahine halaqaa zabban garssa baggara de7ishin, kahine halaqaa macca ayilletappe issinniya yaa yasu. ⁶⁷ Phexiroosi tama kayeyssa be7ada, tishshi ootha xeellada, “Neenikka Naazirete Yesuusara de7aasa” yaagasu.

⁶⁸ Shin Phexiroosi, “Ne geyssi aybeekko ta erikke, taw akekettenna” yaagidi kaddis. Yaagi simmidi zago keyaa wode sohuwara kuttoy waasis.

⁶⁹ He aylliya Phexiroosa be7ada, iya matan eqqida asatakko, “Ha uraykka enttara de7ees” gada zaara odasu. ⁷⁰ Shin Phexiroosi qassika kaddis.

Guuthi gam77ishin, matan eqqida asati nam77antho Phexiroosakko, “Neeni Galiila biitta asi gidiya gisho tuma enttara de7aasa” yaagidosona.

⁷¹ Shin Phexiroosi, “Taani hintte giya uraa erikke!” yaagidi bana qanggethinne caaqo oykkis.

⁷² Sohuwara kuttoy nam77antho waassi aggis. Phexiroosi Yesuusi iyaakko, “Neeni kuttoy nam77u toho waassanaappe sinthe heedzu toho tana kaddana” iyaakko gidayssa akekidi daro yeekkis.

15

Yesuusa Philaaxoosakko efidosona

(*Maato 27:1-2,11-14; Luuqa 23:1-5; Yoha 18:28-38*)

¹ Wontta guura ellesidi kahine halaqati, cimati, higge asttamaaretinne Ayhude shanggoti ubbay shiiqidi maqettidosona. Entti Yesuusa qachchi efidi Philaaxoosas aathi immidosona.

² Philaaxoosi iyakko, “Neeni Ayhudeta kawo?” yaagidi oychchis.

Yesuusi zaaridi, “Ne gadasa” yaagis.

³ Kahine halaqati Yesuusa daroban mootidosona. ⁴ Shin Philaaxoosi zaaridi Yesuusakko, “New zaariyabay baawe? Entti ne bolla ay mela mootuwa ehiyakko be7ikki?” yaagis.

⁵ Shin Yesuusi harabaa zaaronna ixxin, Philaaxoosi malaalettis.

Yesuusa hayqo gidi pirddidosona

(*Maato 27:15-26; Luuqa 23:13-25; Yoha 18:39-40; 19:1-16*)

⁶ Philaaxoosas Paasika Baale bonchchiya gallasan asay koyaa issi uraa qashoppe billiya meezye de7ees. ⁷ He wode issi Barbbaana giya uray ooshshu kessidi shemppo wodhida asatara issife qasho keethan de7ees. ⁸ Shiiqida daro asay Philaaxoosi kaseyssada oothana mela iya

oychchidosona. ⁹ Philaaxoosi asa zaaridi, “Taani hinttew Ayhudeta kawuwa billanayssa koyeetii?” yaagidi oychchis. ¹⁰ Hessa I giday, kahine halaqati Yesuusa qanaattidi aathi immidayssa eriya gishossa.

¹¹ Shin kahine halaqati Yesuusa gisho Barbbaana billanaada, he shiiqida asay Philaaxoosa woossana mela asa maqqidosona. ¹² Philaaxoosi zaaridi, “Yaatin, ha hintte Ayhude kawo geyssa waato?” yaagis.

¹³ Asay Philaaxoosa bolla waassidi, “Masqaliya bolla iya kaqqa” yaagidosona.

¹⁴ Philaaxoosi asaakko, “Ays? I ay iitabaa oothidee?” yaagis.

Shin asay kaseyssafe gujji waassidi, “Masqaliya bolla iya kaqqa” yaagidosona.

¹⁵ Philaaxoosi asaa ufayssanaw koyidi, Barbbaana asaas billis; yaatidi lisson Yesuusa garaafidi, masqaliya bolla kaqqana mela enttaw aathi immis.

Wotaaddareti Yesuusa toochchidosona (Maato 27:27-31; Yoha 19:2-3)

¹⁶ Hessafe guye, wotaaddareti Yesuusa deriya haareyssa ooso keetha ekki efidi, hara wotaaddareta ubbaa issife xeegidosona. ¹⁷ Qassi zo7o afilaa iya mayzidosona; aguntha kalachcha giigisidi, iya huu7en wothidosona. ¹⁸ Hessafe guye, iyakko, “Ayhudeta kawuwaw mirinaw kawota” yaagidi, iyaw ziggidosona. ¹⁹ Iya huu7iya xam77an shoccidosona; qassi iya bolla cuttidosona; gulbbatidi iyaw goynnidosona. ²⁰ Iya toochchidayssafe guye zo7o afilaa iyappe qaari ekkidi, iya afilaa iya

mayzidi masqaliya bolla iya kaqqanaw ekki efidosona.

Yesuusa kaqqidosona

(*Maato 27:32-44; Luuqa 23:26-43; Yoha 19:17-27*)

²¹ Entti bishe, Iskkinddirenn Rufoosa aawa, Simoona giya Qereena biitta asi, gaxareppe katama yeysara gahettidi, Yesuusa masqaliya wolqqan toossidosona. ²² Yaatidi Golggotta giya bessaa Yesuusa efidosona. “Golggotta” guussay “Huu7e guugge” guussu. ²³ Sakoy si7ettonna mela karbbe giya dhaley walakettida woyne uyo gidi iyaw immidosona. Shin I uyonna ixxis. ²⁴ Entti masqaliya bolla iya kaqqidosona. Oona aybi gakkaneekko gidi iya afilaa shaakkidi saama yeggidosona.

²⁵ Entti masqaliya bolla iya kaqqiya wode wonttafe heedzu saate. ²⁶ Entti, “Ayhudeta kawuwa” yaagidi iya mootiya xuufe xaafigi wothidosona. ²⁷ Yesuusara nam77u panggata issuwa iyappe ushachcha baggara hankkuwa iyappe haddirssa baggara masqaliya bolla kaqqidosona. ²⁸ Geeshsha Maxaafay, “Iitabaa oothida asatara I paydettis” geetettidayssi polettis.

²⁹ Ogiyara aadhdhiya asay Yesuusa kadhidi, bantta huu7iya qaathiddi cayidosona; “Hekko! Xoossa Keetha laallada heedzu gallasa giddon keexeyso, ne huu7iya ashsha; ³⁰ ane masqaliya bollafe wodhdha” yaagidosona.

³¹ Hessadakka, kahine halaqati higgiya tamaarsseyssatara issife Yesuusa toochchidi, “Harata ashshis, shin bana ashshanaw dandda⁷enna; ³² nuuni be⁷idi ammanana mela Kiristtoosi, Isra⁷eele Kawoy, ane masqaliya bollafe ha⁷⁷i wodhdho” yaagidosona. Qassi hari attoshin, iyara masqaliya bolla kaqettidayssatikka iya toochchidosona.

Yesuusi hayqqis

(*Maato 27:45-56; Luuqa 23:44-49; Yoha 19:28-30*)

³³ Usuppun saateppe doomidi, uddufun saate gakkanaw biitta ubbay dhumi. ³⁴ Uddufun saatiyan Yesuusi ba qaala dhoqqu oothidi, “Elohee, Elohee, laama sabaqtani?” yaagis. Hessa guussay, “Ta Xoossaw, ta Xoossaw, tana ays aggadi?” guussu.

³⁵ Hessian eqqida asappe issoy issoy hessa si⁷idi, “Hekko, Eliyaasa xeegees” yaagis. ³⁶ He asappe issoy woxxidi, ispponjen caala woyne kunthis; hessa xam⁷⁷a xeeran wothidi, “Naagite; Eliyaasi masqaliyappe iya wodhisanaw yaanekko ane be⁷oos” yaagidi Yesuusa doonaakko ushshanaw shiishis.

³⁷ Yesuusi ba qaala dhoqqu oothi waassidi, hayqqis.

³⁸ Xoossa Keethan kaqettida magaraajjoy qommofe duge gakkanaw, nam⁷⁷u keyidi daaketi wodhdhis. ³⁹ Masqaliyappe sintha baggara yan eqqida issi mato halaqay, Yesuusi waanidi

hayqqidaakko be7ida wode “Ha uray tuma Xoossaa Na7a” yaagis.

⁴⁰ Hessa haahon eqqidi be7iya guutha maccasati de7oosona. Entta giddon Magdela Mayraama, kaaluwa Yayqoobanne Yoosa aayyaa Mayraamanne Salooma de7oosona. ⁴¹ He macca asati Yesuusi Galililan de7iya wode iya kaallidayssatanne iya mokkidayssata qassi Yesuusara issife Yerusalaame bida hara daro macca asati yan de7oosona.

Yesuusi moogettis

(Maato 27:57-61; Luuqa 23:50-56; Yoha 19:38-42)

⁴²⁻⁴³ Sa7ay omarssida wode shiiqida asan bonchchettida Ayhude shanggotappe issov, Yoosefa giya uray, Xoossaa kawotethay yaanayssa naagishe de7eyssi, Armmatiyasa katama asi de7eyssi yis. Wonttethe Sambbaatas giigettiya gallas gidida gisho Yoosefi minnidi Philaaxoosakko bidi, Yesuusa ahaa ekkanaw woossis. ⁴⁴ Philaaxoosi Yesuusi hayqqidayssa si7ida wode malaalettis; mato halaqaa xeegidi, “I hayqqidi gam77idee?” yaagidi oychchis. ⁴⁵ Philaaxoosi Yesuusi hayqqidayssa mato halaqaappe si7idi iya ahaa Yoosefas immis. ⁴⁶ Yoosefi moogo afila shammis; Yesuusa ahaa masqaliyappe wothidi, afilan xaaxidi, shuchchafe woocettida duufo giddon iya aha moogis. Qassi he duufuwa doonan gita shuchchu gond dorssidi wothis. ⁴⁷ Magdela Mayraamanne Yoosa aayyaa

Mayraama Yesuusa ahaa entti awun wothiyako be7oosona.

16

Yesuusi hayqoppe denddis

(Maato 28:1-8; Luuqa 24:1-12; Yoha 20:1-10)

¹ Sambbaatay aadhdhidaappe guye Magdela Mayraama, Yayqooba aayyaa Mayraamanne Salooma bidi, Yesuusa ahaa tiyanaw shitto sham-midosona. ² Wogga wode wontta daro guura xalqey caarshin, duufuwa bidosona. ³ Entti bantta giddon issoy issuwara, “Duufuwa doon-appe nuus shuchchaa oonee gond dorssidi dig-ganay?” yaagidi odettidosona.

⁴ Entti xeelliya wode he daro gita shuchchay gonddorettidi kichchidayssa be7idosona.

⁵ Yesuusi mogettida duufuwa giddo geliya wode issi pantha addey bootha ma7o ma77idi, ushachcha baggara uttidayssa be7idi dagammidosona.

⁶ Shin I enttako, “Dagammoofite; masqaliya bolla kaqettida, Naazirete Yesuusa hintte koyeyssa taani erays. I hayssan deenna, hayqoppe denddis. Entti iya moogida bessaa hayssa be7ite.

⁷ Ha77i bidi Yesuusa tamaaretasinne Phexiroosas, ‘Yesuusi hinttefe sinthattidi Galila bees. I hinttew odidayssada hintte iya yan be7ana’ yaagidi odite” yaagis.

8 Maccasati yashshan kokkorishe duufuwappe keyidi baqatidosona. Qassi entti yayyida gisho hessa ooddeskka aykkoka odibookkona.*

*Yesuusi Magdela Mayraamis benttis
(Maato 28:9-10; Yoha 20:11-18)*

9 Yesuusi hayqoppe denddidaappe guye wogga gallas wontta, laappun tuna ayyaanata kessida Magdela Mayraamis koyrottidi benttis. **10** Iya bada kase iyara de7eyssatas, entti azzanishenne yeekkishe de7ishin odasu. **11** Shin Yesuusi paxa de7eyssanne iw benttidayssa entti si7ida wode iya geyssa ammanibookkona.

*Yesuusi nam77u ba tamaaretas benttis
(Luuqa 24:13-35)*

12 Hessafe guye, enttafe nam77ati katamaappe keyidi bishin, oge bolla Yesuusi kaseyssafe dum-mattidi enttaw benttis. **13** Entti guye simmidi, haratas odidosona, shin haratikka entta odaa tuma gibookkona.

*Yesuusi tammanne issi ba tamaaretas benttis
(Maato 28:16-20; Luuqa 24:36-49; Yoha 20:19-23; Ha.O 1:6-8)*

* **16:8** Issi issi beni maxaafati Marqqaosa Wonggelaa paydo 8 bolla essoosona. Qassi issi issi maxaafati paydo 9-20 gakkanaw de7iya qofaa gujjokona. Gidoshin, paydo 8 kaallidi de7iya gujjoosona. Hessika [Maccasati bidi, kiitanchchoy odidabaa ubbaa Phexiroosasinne iyara de7eyssatas qanthan odidosona. Hessafe guye, Yesuusi ba tamaareta geeshshinne merinaa atotethaa Wonggelaa kiitaa dolohappe wuloha gakkanaw kiittis.]

14 Guyeppe tammanne issi iya tamaareti kathi miishin, Yesuusi enttaw benttis. Enttaw ammanoy baynna gishonne hayqoppe I denddi-dayssa be7ida asay odin entti ammanonna ixxida gisho I entta boris.

15 I enttako, “Biitta ubbaa bidi asa ubbaas Wonggelaa odite. **16** Ammaneynne xammaqetey attana, shin ammanonnay pirddettana. **17** Ammaneyssatas ha malaatati imettana. Entti ta sunthan tuna ayyaanata kessana, ooratha doonan odettana. **18** Entti shooshu oykkikokka woykko wodhiyabaa uyikkoka entta qohenna. Qassi entti bantta kushiya hargganchchota bolla wothidi entta pathana” yaagis.

*Yesuusi pude salo keyis
(Luuqa 24:50-53; Ha.O 1:9-11)*

19 Goday Yesuusi tamaaretara odettidaappe guye pude salo keyis; Xoossaafe ushachcha baggara uttis. **20** Iya tamaareti bidaso ubban qaala odidosona. Godaykka enttara issife oothees. Entti odiya qaalay tuma gididayssa Xoossay enttaw immiya malaatatan erisis.

Ooratha Caaquwa Goofatho New Testament in Gofa (ET:gof:Gofa)

copyright © 2011 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Gofa

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Gofa

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-25

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files
dated 30 Dec 2021
8695a6a5-d671-5199-996c-6069adce0ebd